

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 351/6725/2023
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 6 lipca 2023 roku

Samorząd Województwa Podlaskiego
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 rok w województwie podlaskim

Zatwierdzam:
p.o. Dyrektor
Tomasz Szeweluk

Białystok, 2023 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. DOKUMENTY BĘDĄCE PODSTAWĄ DO OPRACOWANIA REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2023 (RPD/2023).....	4
1.1 KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA (KPDZ)	4
1.2 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO 2030.....	5
1.3 STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO ROKU 2030.....	7
1.4 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO 2014-2020.....	8
1.5 FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PODLASKIEGO 2021-2027 (FEDP 2021-2027)	8
2. AKTUALNA SYTUACJA NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM.....	10
2.1. LUDNOŚĆ.....	10
2.2. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA. PRACUJĄCY I BEZROBOTNI.....	10
2.3. GRUPY OSÓB BEZROBOTNYCH BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA PODLASKIM RYNKU PRACY	13
2.4. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNO-ZAWODOWA MŁODZIEŻY DEFAWORYZOWANEJ, W TYM Z GRUPY NEET.....	18
2.5. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BĘDĄCE W DYSPOZYCJI POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY	19
2.6. AKTYWNE POLITYKI RYNKU PRACY.....	19
2.7. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	20
2.8. EDUKACJA.....	20
2.9. ZAPOTRZEBOWANIE NA ZAWODY	21
2.10. ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW	22
2.12. PODSUMOWANIE.....	23
3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REGIONALNEJ POLITYKI RYNKU PRACY I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2023 R.....	25
4. DZIAŁANIA NA RZECZ WZROSTU ZATRUDNIENIA I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2023 R.....	27
5. KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ W RPD/2023.	46
6. FINANSOWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ/ZADAŃ W RPD/2023.....	47
ZAŁĄCZNIK NR 1	48
ZAŁĄCZNIK NR 2	49
ZAŁĄCZNIK NR 3	53

Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPD) opracowywany corocznie, zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz 690 z późn. zm.) służy określaniu i koordynowaniu regionalnej polityki rynku pracy w województwie w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy.

Głównym dokumentem stanowiącym podstawę do opracowania RPD jest Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia. Pismem z dnia 10.02.2023 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej poinformowało o ogólnych założeniach Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 (KPDZ 2023). Wskazano, iż w planie będą kontynuowane cele i narzędzia realizacji polityki zatrudnienia z roku 2022 oraz zachowany zostanie układ w zakresie celu głównego, celów szczegółowych a także większości działań kierunkowych względem roku 2022.

W dniu 08.05.2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku wpłynął do konsultacji projekt Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 (program rządowy). W dokumencie określono cel główny, cele szczegółowe a także kierunki działań na rzecz zatrudnienia w roku 2023.

W procesie prac nad opracowaniem RPD/2023 w woj. podlaskim, zgodnie z przyjętymi zasadami, przygotowano założenia do opracowania dokumentu. Na ich podstawie przygotowano projekt RPD/2023. Zgodnie z ww. ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy plan działań jest przygotowany po zasięgnięciu opinii powiatów wchodzących w skład województwa oraz Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego. W kolejnym etapie RPD/2023 jest opiniowany przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy.

Podstawą do opracowania RPD/2023 były w szczególności Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 oraz ww. Założenia.

W RPD/2023 określono cel główny regionalnej polityki rynku pracy, cele szczegółowe, kierunki działań oraz działania do realizacji w ramach określonych kierunków działań. Ponadto dokument zawiera zasady koordynacji i monitorowania planu, wskaźniki monitorowania realizacji działań oraz szacunkowy budżet.

RPD/2023 został przygotowany we współpracy następujących podmiotów:

- Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (Departament Rozwoju Regionalnego i Departament Europejskiego Funduszu Społecznego),
- Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Podlaskiego,
- Podlaskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości w Białymstoku,
- Instytutu Badań Edukacyjnych – Doradcy regionalnego w Białymstoku.

Zakłada się, że określone w dokumencie cele i kierunki działań oraz zasady realizacji RPD/2023 w woj. podlaskim mogą podlegać zmianom w niezbędnym zakresie w odniesieniu do zmian w dokumentach programowych i zmian na rynku pracy.

1. Dokumenty będące podstawą do opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 (RPD/2023)

1.1 Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ)

Głównym zadaniem Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest określenie celów i kierunków działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy.

Celem głównym KPDZ¹ na rok 2023, odpowiadającym na zidentyfikowane wyzwania, jest **wzrost aktywności zawodowej i wzrost zatrudnienia**.

Cel główny KPDZ 2023 będzie wdrażany poprzez następujące cele szczegółowe:

- Cel 1. Lepsze dopasowanie umiejętności kadr do wymogów rynku pracy
- Cel 2. Podniesienie jakości zatrudnienia oraz wydajności pracy w Polsce
- Cel 3. Efektywne i sprawiedliwe wykorzystanie kapitału kadrowego Polski
- Cel 4. Modernizacja funkcjonowania Publicznych Służb Zatrudnienia i zwiększenie efektywności aktywnych polityk rynku pracy
- Cel 5. Efektywne i ukierunkowane zarządzanie migracjami zarobkowymi

Zdefiniowane w projekcie KPDZ 2023 cele szczegółowe i kierunki działań krajowej polityki zatrudnienia przedstawia tabela poniżej.

Tab. 1 Cele szczegółowe i kierunki działań krajowej polityki zatrudnienia ujęte w projekcie KPDZ 2023

Cele szczegółowe	Kierunki działań
Lepsze dopasowanie umiejętności kadr do wymogów rynku pracy	<ul style="list-style-type: none">– Podnoszenie i dostosowanie umiejętności kadr do potrzeb rynku pracy;– Tworzenie i doskonalenie metod prognozowania zapotrzebowania na zawody, kompetencje i nowe umiejętności;– Rozwijanie mechanizmów współpracy i koordynacji polityki uczenia się przez całe życie.
Podniesienie jakości zatrudnienia oraz wydajności pracy w Polsce	<ul style="list-style-type: none">– Dalsze zmniejszanie segmentacji na rynku pracy;;– Wzmocnienie dialogu społecznego;– Działania ułatwiające stosowanie elastycznych i jednocześnie stabilnych form zatrudnienia .
Efektywne i sprawiedliwe wykorzystanie kapitału kadrowego Polski	<ul style="list-style-type: none">– Realizacja wsparcia w zatrudnieniu osób biernych zawodowo w oparciu o nowe przepisy w obszarze rynku pracy;– Ewaluacja projektów pilotażowych dotyczących innowacyjnych form wsparcia finansowanych w ramach naboru pn. „Nowe spojrzenie nowe możliwości” zakończonych w 2022 r.– Realizacja pilotaży dotyczących innowacyjnych form wsparcia;– Wsparcie godzenia obowiązków rodzinnych z zawodowymi;– Kontynuacja działań na rzecz zatrudnienia osób młodych;– Promowanie włączającego rynku pracy oraz ekonomii społecznej

¹ Na podstawie projektu Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 przesłanego w dniu 08.05.2023r. do konsultacji

	<ul style="list-style-type: none"> – Działania na rzecz wsparcia osób z niepełnosprawnością w środowisku pracy.
<p>Modernizacja funkcjonowania PSZ i zwiększenie efektywności aktywnych polityk rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wejście w życie pakietu ustaw w zakresie rynku pracy, które zastąpią i uzupełnią obecnie obowiązującą ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; – Opracowanie projektu Planu Rozwoju PSZ, w tym systemu ram wykonania dla PSZ – Realizacja pierwszego etapu szkoleń dla pracowników PSZ, na potrzeby stosowania nowych przepisów w obszarze rynku pracy, nowych procedur i narzędzi cyfrowych; – Dalszy rozwój systemów informatycznych PSZ oraz usług elektronicznych realizowanych na rzecz klientów PSZ i usług pośrednictwa pracy
<p>Efektywne i ukierunkowane zarządzanie migracjami zarobkowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zarządzanie migracjami zarobkowymi w sposób preferujący pracowników cudzoziemskich o wysokich umiejętnościach oraz rozwój umiejętności pracowników cudzoziemskich; – Ograniczenie migracji krótkoterminowej i cyrkulacyjnej na rzecz migracji średnio/długoterminowej i ciągłej; – Uwzględnienie migracji zarobkowych w systemach prognozowania zapotrzebowania na zawody; – Wspieranie bezpieczeństwa i legalności zatrudnienia pracowników cudzoziemskich; – Usprawnienie procedur w zakresie zatrudnienia cudzoziemców; – Wspieranie powrotów osób z emigracji oraz repatriantów; – Wspieranie mobilności pracowniczej; – Realizacja programów aktywizacji i integracji zawodowej pracowników cudzoziemskich; – Udział strony polskiej w inicjatywie UE pn. EU Talent Pool (Europejska Pula Talentów) w ramach sieci EURES.

1.2 Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Kluczowym dokumentem w regionie, mającym wpływ na przygotowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030**. W dokumencie określono misję województwa: „Ambitne Podlaskie” i wizję: Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne.

Struktura celów Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przedstawia tabela poniżej.

Tab. 2. Cele strategiczne i cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Cele strategiczne	Cele operacyjne
1. Dynamiczna gospodarka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przemysły przyszłości. 2. Podlaski system otwartych innowacji. 3. Lokalna przedsiębiorczość. 4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego. 5. E-podlaskie.
2. Zasobni mieszkańcy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetentni mieszkańcy 2. Aktywni mieszkańcy. 3. Przestrzeń wysokiej jakości.
3. Partnerski region	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre zarządzanie. 2. Kapitał społeczny. 3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne. 4. Gościnnie region.

Strategia określa zakres i kierunki głównych interwencji w sferze rozwoju regionalnego w odniesieniu do zidentyfikowanych wyzwań rozwojowych regionu, które są niezbędne do podjęcia i osiągnięcia założonych celów.

W celu strategicznym 1. Dynamiczna gospodarka, którego istotą jest wzmocnienie i zdynamizowanie gospodarki województwa podlaskiego, wskazano, że:

- jednym z kluczowych wyzwań jest tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju firm, które swoją pozycję budują o lokalne zasoby i potencjały (cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość);
- istotne jest wykorzystywanie i wspieranie rozwoju postaw przedsiębiorczych mieszkańców jednocześnie podkreślając jako jeden z głównych kierunków interwencji kształtowanie postaw przedsiębiorczych i wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na wszystkich etapach edukacji;
- wspieranie powstawania nowych oraz rozwoju istniejących przedsiębiorstw, w tym w aspektach organizacyjnym, edukacyjnym i finansowym;
- wśród wyzwań w obszarze rozwijania lokalnej przedsiębiorczości wskazano m.in.: podniesienie ogólnego poziomu przedsiębiorczości, skuteczne wykorzystanie imigracji zarobkowej dla pobudzenia przedsiębiorczości na poziomie lokalnym.

W celu strategicznym 2. Zasobni mieszkańcy skoncentrowano uwagę polityki rozwoju regionu na budowaniu i rozwijaniu silnego kapitału ludzkiego, który traktowany jest jako najważniejszy zasób regionu. Problemy w postaci procesów depopulacji, a w szczególności migracji ludzi młodych, trudności w zatrudnieniu kompetentnych kadr, procesu starzenia się społeczeństwa i odpływu doświadczonych pracowników oraz niedostosowanie kwalifikacji i kompetencji do potrzeb pracodawców stanowią istotne ograniczenie rozwoju województwa. Wyzwaniem dla regionu jest, jak wskazano w Strategii m.in.: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, zwiększenie skłonności mieszkańców woj. podlaskiego do kształcenia ustawicznego, zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, zwiększenie aktywności społecznej

mieszkańców, skuteczne warunki i zachęty dla imigrantów zza wschodniej granicy. Główne kierunki interwencji służące wzrostowi kapitału ludzkiego to m.in. szkolnictwo zawodowe dopasowane do potrzeb rynku pracy, współpracujące w procesie kształcenia z pracodawcami, kształcenie ustawiczne powszechne i wykorzystujące potencjał regionalnych instytucji edukacyjnych zgodne z potrzebami rozwijającej się gospodarki regionu, wspieranie mieszkańców, w tym imigrantów w zdobywaniu i rozwijaniu kompetencji na wszystkich etapach życia, działania w kierunku wzrostu aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców w tym osób o utrudnionym dostępie do rynku pracy.

W celu strategicznym 3. Partnerski region jednym z celów operacyjnych, służących podkreśleniu umiejętności współpracy opartej na zaufaniu dla realizacji różnorodnych celów, jest Kapitał społeczny. W Strategii podkreślono, iż jest traktowany jako ważny czynnik rozwoju regionów. Wśród wyzwań w tym obszarze określono m.in.: podniesienie jakości kapitału społecznego, zwiększenie aktywności mieszkańców, w tym w podejmowaniu działań w ramach organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Główne kierunki interwencji to m.in. wspieranie rozwoju i kompetencji organizacji społecznych i wspieranie dialogu społecznego.

1.3 Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030

Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 to kolejny ważny dokument stanowiący podstawę do przygotowania RPD/2023. Z dokumentu wynika, iż głównym celem Strategii jest zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom i grupom społecznym oraz stałe i efektywne dostarczanie profesjonalnych rozwiązań umożliwiających zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, w oparciu o posiadaną wiedzę i zdobyte doświadczenie kadr oraz wysoki poziom integracji społecznej. Misją Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 jest: Stworzenie mieszkańcom województwa podlaskiego możliwości integracji, wypełniania ról społecznych, równego dostępu do wszelkich praw, zasobów, dóbr i usług podnoszących jakość życia.

W Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 wyróżniono cele strategiczne polityki społecznej oraz kierunki niezbędnych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, w odniesieniu do zidentyfikowanych jako kluczowe obszarów polityki społecznej.

Cele strategiczne polityki społecznej i kierunki niezbędnych działań to m.in.:

1. Włączenie społeczne oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.

- Kierunki niezbędnych działań w odniesieniu do obszaru „pomoc społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” to: ograniczenie skali zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwój aktywnych form pomocy i integracji społecznej osób i rodzin, wzmocnienie funkcjonowania systemu pomocy środowiskowej, podniesienie jakości funkcjonowania służb społecznych, współpraca międzysektorowa i z organizacjami pozarządowymi w obszarze polityki społecznej służącą wzrostowi kapitału społecznego i wykorzystania go w organizacji działań na rzecz osób i rodzin oraz diagnozowanie problemów społecznych w regionie poprzez prowadzenie działań badawczych i analitycznych.

2. Wzmocnienie funkcjonowania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

3. Poprawę warunków życia osób z niepełnosprawnościami w sferze społecznej i zawodowej.

- W obszarze „osoby z niepełnosprawnościami” wskazano następujące kierunki działań: wyrównanie szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu a także wzrost zatrudnienia osób z tej grupy.

4. Profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

5. Wzmocnienie jakości życia osób starszych.

- W obszarze „polityki senioralnej” wyróżnione kierunki działań to: poprawa dostępności usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych skierowanych do osób starszych, rozwijanie profilaktyki i bezpieczeństwa osób z tej grupy, a także wspieranie aktywności społecznej i obywatelskiej seniorów.

6. Rozwój usług społecznych i deinstytucjonalizacja systemu pomocy społecznej.

7. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej.

- Główne kierunki działań w obszarze „ekonomii społecznej i solidarnej” to: promocja ekonomii społecznej i solidarnej, wsparcie działających przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej oraz tworzenie nowych a także wzmocnienie systemu wsparcia ekonomii społecznej i solidarnej.

1.4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 (RPOWP) służy realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030. Okres kwalifikowalności wydatków w ramach programu kończy się 30.06.2023 roku. Działania wdrażane w ramach RPOWP stanowią niewielki wkład w realizację RPD/2023 w województwie podlaskim z uwagi na kończący się okres programowania. W latach poprzednich w szczególności trzy osie priorytetowe miały bezpośredni wpływ na kreowanie aktywnej polityki rynku pracy w województwie podlaskim, tj. Oś II. Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa, Oś III. Kompetencje i kwalifikacje oraz Oś VII. Poprawa spójności społecznej. Główny cel programu to wzrost konkurencyjności gospodarki kształtowanej w oparciu o regionalne specjalizacje.

1.5 Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (FEdP 2021-2027)

Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego (FEdP) 2021-2027, przyjęty Uchwałą nr 311/5776/2022 Zarządu Województwa Podlaskiego w dniu 16.12.2022 roku, jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 (SRWP 2030).

Program stanowi jednocześnie instrument realizacji Umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (UP). Jest programem dwufunduszowym, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Realizuje 5 celów Polityki Spójności (PS) określonych w pakiecie legislacyjnym 2021-2027.

W odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania rozwojowe za cel główny Programu przyjęto:

„Dążenie do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego oraz atrakcyjnego pod względem jakości życia regionu dzięki wykorzystaniu potencjałów rozwojowych i najnowocześniejszych technologii oraz unikalnych walorów środowiska, bogatego

dziedzictwa kulturowego, wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców i inicjatyw lokalnych.”

W ramach programu założono realizację XII Priorytetów, tj.:

Priorytet I: Badania i innowacje.

Priorytet II: Region przyjazny środowisku.

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region.

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości.

Priorytet V: Zrównoważony rozwój terytorialny.

Priorytet VI: Zrównoważona mobilność miejska.

Priorytet VII: Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych.

Priorytet VIII: Fundusze na rzecz edukacji i włączenia społecznego.

Priorytet IX: Fundusze na rzecz Rozwoju Lokalnego.

Priorytet X: Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności.

Priorytet XI: Pomoc techniczna (EFRR).

Priorytet XII: Pomoc techniczna (EFS+).

Spośród priorytetów wskazanych powyżej w szczególności trzy mają bezpośredni wpływ na kreowanie aktywnej polityki rynku pracy w województwie podlaskim, tj.:

Priorytet VII: Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych.

Priorytet VIII: Fundusze na rzecz edukacji i włączenia społecznego.

Priorytet IX: Fundusze na rzecz Rozwoju Lokalnego.

Obszary wspierane w ramach ww. priorytetów to m.in. aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy, edukacja, wsparcie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców a także wspieranie aktywnego włączenia społecznego.

Program będzie miał znaczący wpływ i oddziaływanie na podlaski rynek pracy na poziomie regionalnym oraz kształtowanie kierunków polityki zatrudnienia po uruchomieniu środków na realizację programu.

2. Aktualna sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim

2.1. Ludność

Podobnie jak w skali kraju, również w woj. podlaskim odnotowuje się rzeczywisty ubytek ludności. W końcu 2021 r. w woj. podlaskim mieszkało 1148,7 tys. osób, czyli o 7,9 tys. mniej niż w końcu 2020 r. (o 0,7%; w kraju o 0,5%). O spadku liczby mieszkańców zadecydowało ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, które wyniosło na 1000 ludności -1,05 (w 2020 r.: -1,10); dla Polski wskaźnik ten osiągnął wartość 0,1. Innym decydującym czynnikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wyniósł w 2021 roku -5,74 (w roku poprzednim: -3,50), podczas gdy wskaźnik ogólnokrajowy to -4,95 (w 2020 r.: -3,20)².

W końcu 2021 r. liczba ludności województwa w wieku produkcyjnym kształtowała się na poziomie 682,4 tys. osób (59,4% ogółu). W ciągu roku w tej grupie nastąpił spadek o 9,4 tys. osób (o 1,4%). Wśród ludności w wieku produkcyjnym osoby w wieku mobilnym (18-44 lata) stanowiły 60,6% (413,6 tys.), a ich liczebność zmniejszyła się o 8,6 tys. (o 2,0%). Natomiast w wieku niemobilnym było 268,8 tys. osób, tj. o 0,7 tys. (o 0,3%) mniej niż przed rokiem. W wieku przedprodukcyjnym było 209,3 tys. (18,2%), czyli mniej niż przed rokiem o 0,3 tys. osób (o 0,1%), z kolei w wieku poprodukcyjnym – 257,0 osób (22,4 %), tj. więcej o 1,8 tys. (o 0,7%)³.

Współczynnik obciążenia demograficznego, określający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym, w 2021 r. wyniósł dla woj. podlaskiego 68,3 (w roku poprzednim: 67,2), był więc niższy niż ogólnopolski wynoszący 69,3⁴.

W 2022 r. następował dalszy spadek liczby ludności województwa. W I półroczu 2022 r. liczba osób zamieszkałych w woj. podlaskim zmniejszyła się o 2,9 tys. (o 0,3%). Na jej spadek wpłynął ujemny przyrost naturalny (-3,91 na 1000 mieszkańców) oraz ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (-1,1 na 1000 mieszkańców). W końcu czerwca 2022 r. w woj. podlaskim mieszkało 1145,8 tys. osób⁵.

2.2. Aktywność zawodowa. Pracujący i bezrobotni

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, liczba ludności aktywnej zawodowo w wieku 15-89 lat wyniosła w III kwartale 2022 r. 510 tys. osób i zwiększyła się o 1 tys. w stosunku do III kwartału 2021 r. (o 0,2%). Wzrosła liczba osób pracujących – o 1 tys. do 496 tys., a liczba bezrobotnych pozostała na poziomie sprzed roku - 14 tys. osób.

W III kw. 2022 r. współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat wyniósł 58,7%, co oznacza, że w porównaniu do III kw. 2021 r. wzrósł o 0,5 p. proc. Wskaźnik wojewódzki był o 0,9 p. proc. wyższy niż w ogólnopolski (57,8%; spadek o 0,4 p. proc w odniesieniu do III kwartału 2021 r.).

² BDL, GUS

³ Tamże

⁴ Tamże

⁵ Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2022 r. Stan w dniu 30 VI, GUS Warszawa 2022, tabela przeglądowa I, dostęp: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-w-2022-r-stan-w-dniu-30-czerwca-2022,6,33.html> [22.02.2023]

W woj. podlaskim wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat w III kw. 2022 r. osiągnął wartość 57,1%, tj. o 0,5 p. proc. wyższą od wskaźnika notowanego w III kw. 2021 r. oraz o 1,0 p. proc. wyższą niż w Polsce. W Polsce na przestrzeni roku zanotowano spadek tego wskaźnika o 0,3 p. proc. Natomiast wojewódzki wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata wyniósł w III kwartale 2022 r. 77,3% (Polska: 76,5%).

Stopa bezrobocia rzeczywistego osób w wieku 15-89 lat w woj. podlaskim w III kw. 2022 r. wyniosła 2,7%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż w analogicznym kwartale roku ubiegłego i o 0,2 p. proc. mniej niż w Polsce. Na przestrzeni roku w Polsce stopa bezrobocia również spadła o 0,1 p. proc.⁶

Na uwagę zasługuje spadek w analizowanym okresie liczby biernych zawodowo mieszkańców województwa o 6 tys. osób (o 1,6%), podczas gdy w Polsce nastąpił wzrost tej grupy osób o 0,5% do poziomu 12532 tys. osób⁷.

Tab. 3. Aktywność zawodowa ludności (wg BAEL) w woj. podlaskim na tle Polski

Wyszczególnienie	woj. podlaskie III kw. 2021	woj. podlaskie III kw. 2022	+/-	Polska III kw. 2021	Polska III kw. 2022	+/-
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat w %	58,2	58,7	+0,5 pp.	58,2	57,8	-0,4 pp.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat w %	56,6	57,1	+0,5 pp.	56,4	56,1	-0,3 pp.
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15-89 lat w %	2,8	2,7	-0,1 pp.	3,0	2,9	-0,1 pp.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata w %	76,8	77,3	+0,5 pp.	76,1	76,5	+0,4 pp.
Liczba biernych zawodowo w wieku 15-89 lat w tys.	365	359	-1,6%	12475	12532	+0,5%

Źródło: BDL, GUS

W gospodarce narodowej województwa podlaskiego pracowało w końcu 2021 roku 394,2 tys. osób, tj. o 51,4 tys. (o 11,5%) mniej niż przed rokiem (w 2020 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 0,4%). Podlaskie jest regionem rolniczym, w związku z czym sektor rolny ma znaczący udział w strukturze pracujących. W 2021 r. w woj. podlaskim odnotowano 68,9 tys. osób pracujących w tym sektorze, co stanowiło 17,5% ogółu pracujących (spadek udziału o 10,9 punktu proc.), w przemyśle pracowało 73,9 tys. osób, tj. 18,8% ogółu (wzrost udziału o 2,5 punktu proc.), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 58,1 tys. osób, tj. 14,7% ogółu (wzrost udziału o 1,7 punktu proc.), w edukacji – 35,9 tys., tj. 9,1% (wzrost udziału o 1,1 punktu proc.)⁸.

Tab. 4. Pracujący* w woj. podlaskim w latach 2020-2021 wg sekcji PKD (stan w końcu roku)

⁶ BDL, GUS

⁷ BDL, GUS

⁸ Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2021 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2022, s. 19-20

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2020	%	2021	%	wzrost/ spadek w liczbach	wzrost/ spadek w %
Ogółem	445632	100,0	394216	100,0	-51416	-11,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	126654	28,4	68886	17,5	-57768	-45,6
Przemysł	72480	16,3	73935	18,8	1 455	2,0
Budownictwo	26907	6,0	27182	6,9	275	1,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	57850	13,0	58088	14,7	238	0,4
Transport i gospodarka magazynowa	21149	4,7	23194	5,9	2 045	9,7
Zakwaterowanie i gastronomia	6083	1,4	6425	1,6	342	5,6
Informacja i komunikacja	5817	1,3	6360	1,6	543	9,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6452	1,4	6345	1,6	-107	-1,7
Obsługa rynku nieruchomości	4159	0,9	4181	1,1	22	0,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11252	2,5	11942	3,0	690	6,1
Administrowanie i działalność wspierająca	9081	2,0	8753	2,2	-328	-3,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21810	4,9	21971	5,6	161	0,7
Edukacja	35501	8,0	35897	9,1	396	1,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	27364	6,1	27720	7,0	356	1,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4153	0,9	4195	1,1	42	1,0
Pozostała działalność usługowa	8920	2,0	9142	2,3	222	2,5

Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Źródło: „Pracujący w gospodarce narodowej w 2020 roku”, GUS Warszawa 2021, TABL. 5, „Pracujący w gospodarce narodowej w 2021 roku”, GUS Warszawa 2022, TABL. 5.

W 2021 r. w większości sekcji PKD odnotowano wzrost liczby pracujących, przy czym procentowo największy nastąpił w transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,7%), informacji i komunikacji (o 9,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,1%) i zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,6%). Spadek liczby pracujących odnotowano w trzech sekcjach: działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 1,7%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,6%) i przede wszystkim w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 45,6%). W skali kraju wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w porównaniu z wynikami PSR 2010 wskazują na zmniejszenie o ¼ liczby osób pracujących w ciągu roku w gospodarstwach rolnych przy produkcji rolniczej w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Obserwuje się tendencję zmniejszania liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym zwiększaniu ich średniej powierzchni⁹.

⁹ Tamże, s. 20

W okresie styczeń – grudzień 2022 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 123,8 tys. osób i było o 3,5% wyższe od zanotowanego w poprzednim roku. Wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce przede wszystkim w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 29,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 12,4%), górnictwo i wydobywanie (o 8,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 6,7%). Spadek odnotowano w informacji i komunikacji (o 9,4%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,0%) oraz w budownictwie (o 0,4%)¹⁰.

W 2022 roku nastąpił spadek poziomu **bezrobocia rejestrowanego**¹¹ o 2,2 tys. osób (o 6,6%), podczas gdy w 2021 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 4,5 tys. osób, tj. o 11,8%. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu 2022 r. w liczbie 31,2 tys., stanowili 7,3% ludności aktywnej zawodowo (w końcu 2021 r. 7,8%). Na przestrzeni roku wartość stopy bezrobocia zmniejszyła się więc o 0,5 p. proc. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim była wyższa od krajowej o 2,1 p. proc. (przed rokiem o 2,0 p. proc.).

Tab. 5. Poziom bezrobocia rejestrowanego w woj. podlaskim w latach 2021-2022 (w końcu roku)

Wyszczególnienie	2021	2022	wzrost/spadek w liczbach	wzrost/spadek w %
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	33374	31185	-2189	6,6
Stopa bezrobocia – Podlaskie w %	7,8	7,3	-0,5 pp.	x
Stopa bezrobocia – Polska w %	5,8	5,2	-0,6 pp.	x

Źródło: WUP w Białymstoku, MRPiT/MRiPS

Niekorzystną cechą rynku pracy w Podlaskiem jest utrzymywanie się zróżnicowania terytorialnego bezrobocia. W podregionie łomżyńskim stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła w końcu grudnia 2022 r. 7,5%, tj. o 1,0 p. proc. mniej niż w podregionie suwalskim, dla którego wskaźnik ten wynosił 8,5%, oraz o 1,0 p. proc. więcej niż w podregionie białostockim (6,5%). Różnice bardziej wyraźne są w obrębie podregionu, gdzie poszczególne powiaty znacznie różnią się wielkością wskaźnika bezrobocia: 4,2-krotnie w podregionie łomżyńskim (powiat kolneński – stopa bezrobocia 17,8% i bielski – 4,2%), 2,4-krotnie w podregionie suwalskim (powiat grajewski – 12,5% i m. Suwałki – 5,3%) oraz 2,2-krotnie w podregionie białostockim (powiat sokólski – 11,3% i m. Białystok – 5,2%)¹².

2.3. Grupy osób bezrobotnych będące w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy

Osoby młode są jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Ciągłe aktualnym czynnikiem determinującym bezrobocie wśród młodzieży jest niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, niedostateczne przygotowanie zawodowe

¹⁰ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2022 r., nr 12/2022, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 30.01.2023 r., s. 4

¹¹ Podlaski rynek pracy Grudzień 2022, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

¹² Dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy: Tablica 1 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według makroregionów, regionów i podregionów

absolwentów szkół do wykonywania pracy na danym stanowisku oraz niedostatek miejsc pracy na regionalnym rynku pracy dla osób z wyższym wykształceniem. W końcu grudnia 2022 r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 7,6 tys. **osób bezrobotnych do 30 roku życia** (24,3% ogółu bezrobotnych), tj. o 0,5 tys. osób mniej niż w końcu grudnia 2021 r. (o 5,8%). Ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 0,2 p. proc. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 16,5 tys. młodych bezrobotnych (38,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,0 tys. więcej niż w ciągu 2021 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 16,1 tys. osób bezrobotnych do 30 r. ż. (35,6% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,4 tys. mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 9,0 tys. osób do 30 r. ż. (o 1,2 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy¹³ w grupie osób młodych wyniósł 54,5%, był więc niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 1,8 p. proc. (56,3%).

Trudna jest sytuacja zawodowa **osób powyżej 50 roku życia**, a więc osób pozostających jeszcze w wieku aktywności zawodowej, które są zdolne do pracy, jednak z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywacji. Na przestrzeni 2022 roku liczba osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. zmniejszyła się o 0,6 tys. (o 7,0%) do 8,6 tys., natomiast ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych spadł o 0,1 p. proc. do 27,5%. W 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 7,5 tys. osób powyżej 50 r.ż. (17,4% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,7 tys. więcej niż w ciągu 2021 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 8,1 tys. takich osób (18,0% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,6 tys. więcej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 3,5 tys. osób 50 plus (o 0,1 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie bezrobotnych wyniósł 46,5% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 9,8 p. proc. (56,3%).

Jeśli chodzi o **osoby bezrobotne w wieku 60 lat i więcej**, to w ewidencji PUP zarejestrowanych było 2,3 tys. bezrobotnych (w tym 22 kobiety - obywatelki Ukrainy) w tej grupie wiekowej (7,5% ogółu). W ciągu 2022 r. liczebność osób starszych pozostających bez pracy zmniejszyła się o 0,3 tys. osób (o 9,9%), a ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 p. proc.

Ponad 1/3 zarejestrowanych bezrobotnych stanowią **osoby bez kwalifikacji zawodowych** (35,3%), które w końcu grudnia 2022 r. liczyły 11,0 tys. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 0,7 tys. osób (o 6,3%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 0,1 p. proc. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 15,0 tys. osób bez kwalifikacji zawodowych (34,8% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 2,2 tys. więcej niż w ciągu 2021 r. pracę podjęło 6,9 tys. osób (o 0,2 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 46,0% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 10,3 p. proc. (56,3%).

W obraz rynku pracy województwa podlaskiego na stałe wpisało się **bezrobocie długotrwałe**. Jest to najliczniejsza kategoria bezrobotnych. W końcu grudnia 2022 r. liczba osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy (licząc łącznie w ciągu ostatnich 2 lat), ukształtowała się na poziomie 17,4 tys., a ich udział to 55,8% ogólnej liczby bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność osób długotrwałe bezrobotnych zmniejszyła się o 2,8 tys. (o 13,7%), a jej procentowy udział wśród ogółu

¹³ Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy do liczby nowo zarejestrowanych w tym samym czasie.

zarejestrowanych bezrobotnych spadł o 4,6 p. proc. Z długością pozostawania bez pracy ściśle wiąże się poziom wykształcenia: im niższy, tym większe zagrożenie długotrwałym bezrobociem. W populacji długotrwale bezrobotnych osoby z wykształceniem poniżej średniego stanowiły większy odsetek niż wśród ogółu bezrobotnych: 55,0% wobec 49,8%. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 12,5 tys. osób długotrwale bezrobotnych (28,9% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,7 tys. mniej niż w ciągu 2021 r. Jednocześnie ewidencję PUP opuściło 15,2 tys. osób długotrwale bezrobotnych (33,7% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,5 tys. więcej niż w 2021 roku. Pracę podjęło 6,4 tys. osób długotrwale bezrobotnych (o 0,8 tys. mniej niż rok wcześniej), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 51,6% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 4,7 p. proc. (56,3%).

Następnym, obok wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy czynnikiem mającym wpływ na sytuację na rynku pracy jest **pleć**. W województwie podlaskim wskaźnik zatrudnienia kobiet w wieku 15-89 lat jest niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn o 14,4 p. proc. (odpowiednio: 50,1% wobec 64,5% w III kwartale 2022 r.¹⁴). Spadek liczby bezrobotnych kobiet i mężczyzn, odnotowany na przestrzeni roku, był na zbliżonym poziomie (odpowiednio o: 7,3% i 6,0%). W końcu grudnia 2022 r. kobiety zarejestrowane jako bezrobotne w liczbie 14,2 tys. stanowiły 45,6% ogółu, a mężczyźni w liczbie 17,0 tys. – 54,4%. Istnieją jednak kategorie bezrobotnych, w których notowana jest znaczna nadwyżka kobiet. Wśród bezrobotnych rodziców wychowujących co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia, kobiety stanowiły odpowiednio: 85,5% i 79,5%, wśród bezrobotnych cudzoziemców – 77,7%, wśród osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej – 53,9%, a w grupie osób do 30 roku życia – 52,5%. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 21,4 tys. kobiet i 21,7 tys. mężczyzn (odpowiednio: 49,7% i 50,3% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 2,7 tys. kobiet i 2,1 tys. mężczyzn więcej niż w 2021 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 22,5 tys. kobiet i 22,7 tys. mężczyzn (odpowiednio: 49,7% i 50,3% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,6 tys. kobiet i 1,0 tys. mężczyzn więcej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 12,8 tys. bezrobotnych kobiet i 11,5 tys. bezrobotnych mężczyzn (odpowiednio o: 0,3 tys. i 1,2 tys. mniej niż przed rokiem). Wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet wyniósł 59,8% i był wyższy zarówno od wskaźnika płynności rynku pracy wśród mężczyzn o 6,9 p. proc. (52,9%), jak i wśród ogółu bezrobotnych o 3,5 p. proc. (56,3%).

Szczególnego wsparcia ze strony instytucji rynku pracy wymagają osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z różnych przyczyn, niejednokrotnie się na siebie nakładających: braku pracy, konieczności sprawowania opieki nad osobą zależną, niepełnosprawności.

W końcu grudnia 2022 roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 0,4 tys. osób **bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej**, w tym 53,9% to kobiety, 86,8% to osoby długotrwale bezrobotne, 35,1% to osoby powyżej 50 roku życia, a 19,1% to osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej stanowili 1,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 19 osób (o 4,6%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 0,1 p. proc. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy

¹⁴ GUS; BDL

zgłosiło się 0,2 tys. osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (0,5% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 6 osób więcej niż w ciągu 2021 r. Pracę podjęło 111 osób, tj. o 26 osób więcej niż przed rokiem. Wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 53,9% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 2,4 p. proc. (56,3%).

W końcu grudnia 2022 roku liczba zarejestrowanych **bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka**, wyniosła 4,5 tys. osób i stanowiły one 14,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 0,5 tys. osób (o 10,3%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 p. proc. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 3,5 tys. kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (8,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,3 tys. osób więcej niż w ciągu 2021 r. Pracę podjęło 2,0 tys. kobiet (o 0,4 tys. więcej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 55,7% (dla ogółu bezrobotnych 56,3%; ogółu kobiet 59,8%).

W końcu grudnia 2022 roku liczba zarejestrowanych **bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 4,6 tys. osób, w tym 85,5% to kobiety, 63,5% to osoby długotrwale bezrobotne, 36,0% to osoby do 30 roku życia. Bezrobotni ci stanowili 14,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 0,7 tys. osób (o 13,5%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 1,2 p. proc. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 5,1 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. (11,9% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,5 tys. więcej niż w ciągu 2021 r. Pracę podjęło 3,3 tys. osób (o 0,1 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 64,3% i był wyższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 8,0 p. proc. (56,3%).

Z kolei liczba zarejestrowanych w końcu grudnia 2022 roku **bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia** wyniosła 39 osób, w tym 79,5% stanowiły kobiety. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 5 osób (o 11,4%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostał na poziomie z poprzedniego roku (0,1%). W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 76 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 r.ż. (0,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 20 osób więcej niż w ciągu 2021 r. Pracę podjęły 43 osoby (o 9 osób więcej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 56,6% i był wyższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 0,3 p. proc. (56,3%).

W szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy znajdują się **również osoby z niepełnosprawnościami**. W ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było w końcu grudnia 2022 r. 2,2 tys. bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami, tj. 7,0% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 64 osoby (o 2,8%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 0,2 p. proc. Przeważały tu, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z orzecznym lekkim stopniem niepełnosprawności (74,4%), głównie w związku z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami psychicznymi, chorobami narządu wzroku oraz chorobami neurologicznymi. Dominujące grupy to osoby w wieku 55-59 lat i 60 i więcej lat (łącznie 36,7%) oraz osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia (62,4%). Z usług urzędów pracy korzystają również osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane jako

poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu. Jest to grupa 0,4 tys. osób w skali województwa. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 2,4 tys. osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami (5,5% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 78 osób więcej niż w ciągu 2021 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 2,4 tys. osób (5,3% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,2 tys. więcej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 1,2 tys. osób z niepełnosprawnościami (o 0,1 tys. więcej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 49,0% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 7,3 p. proc. (56,3%).

Specyfiką podlaskiego rynku pracy jest wysoki procent ludności zatrudnionej w sektorze rolnym. Ponieważ większość mieszkańców wsi posiada indywidualne gospodarstwa rolne, to faktycznie stanowiąc zbędną siłę roboczą w gospodarstwie, jedynie część z nich trafia do rejestrów bezrobotnych. W końcu grudnia 2022 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 12,1 tys. **bezrobotnych zamieszkałych na wsi**, stanowili oni 38,7% ogółu bezrobotnych, a ich udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni roku zwiększył się o 1,1 p. proc. W ciągu roku zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi o 0,5 tys., tj. o 3,9%, a więc mniejszy niż liczby bezrobotnych mieszkańców miast (o 1,7 tys., tj. o 8,2%). Mieszkańcy wsi, mimo że są mniej licznie reprezentowani w populacji podlaskich bezrobotnych, znajdują się w gorszej sytuacji na rynku pracy. Mają mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy oraz do edukacji niż mieszkańcy miast. Wyraźnie różnicujące znaczenie ma poziom wykształcenia: poniżej wykształcenia średniego było 55,8% bezrobotnych mieszkańców wsi i 45,9% bezrobotnych mieszkańców miast. Osoby zamieszkałe na wsi i zamieszkałe w mieście są w zbliżonym stopniu zagrożone bezrobociem strukturalnym: odsetek długotrwale bezrobotnych wyniósł w tych grupach odpowiednio: 57,9% i 54,4%. W ciągu 2022 r. do urzędów pracy zgłosiło się 14,8 tys. mieszkańców wsi (34,3% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,1 tys. więcej niż w ciągu 2021 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 15,3 tys. mieszkańców wsi (33,7% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,3 tys. więcej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 8,2 tys. osób (o 0,7 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 55,8% i był niższy od wskaźnika dla bezrobotnych mieszkańców miast o 0,8 p. proc. (56,6%) i dla ogółu bezrobotnych o 0,5 p. proc. (56,3%).

Tab. 6. Wybrane grupy zarejestrowanych bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 2021-2022 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2021	%	2022	%	wzrost/ spadek w l.	wzrost/ spadek w %
Bezrobotni ogółem, w tym:	33374	100,0	31185	100,0	-2189	-6,6
Kobiety	15342	46,0	14226	45,6	-1116	-7,3
Mężczyźni	18032	54,0	16959	54,4	-1073	-6,0
zamieszkali na wsi	12551	37,6	12067	38,7	-484	-3,9
zamieszkali w miastach	20823	62,4	19118	61,3	-1705	-8,2
osoby do 30 roku życia	8054	24,1	7587	24,3	-467	-5,8
w tym osoby do 25 roku życia	3816	11,4	3823	12,3	7	0,2
osoby powyżej 50 roku życia	9225	27,6	8582	27,5	-643	-7,0
w tym w wieku 60 lat i więcej	2602	7,8	2345	7,5	-257	-9,9

Wyszczególnienie	2021	%	2022	%	wzrost/ spadek w l.	wzrost/ spadek w %
bezrobotni długotrwale	20157	60,4	17391	55,8	-2766	-13,7
osoby bez kwalifikacji zawodowych	11753	35,2	11012	35,3	-741	-6,3
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	412	1,2	393	1,3	-19	-4,6
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	4990	15,0	4477	14,4	-513	-10,3
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	5350	16,0	4626	14,8	-724	-13,5
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia	44	0,1	39	0,1	-5	-11,4
osoby z niepełnosprawnościami	2253	6,8	2189	7,0	-64	-2,8

Źródło: Podlaski rynek pracy Grudzień 2022, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

2.4. Aktywność społeczno-zawodowa młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET

Podlaska młodzież, podobnie jak w kraju i Unii Europejskiej, wymaga wsparcia na rynku pracy. Jak wynika z badania BAEL przeprowadzonego w III kwartale 2022 r., w woj. podlaskim spośród 100 tys. osób młodych w wieku 15-24 lata 69 tys. było biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Spośród 31 tys. młodych osób aktywnych zawodowo, pracowało 28 tys. Młodzi charakteryzują się niższą niż starsze grupy ludności aktywnością zawodową, gdyż tylko 31,0% z nich jest aktywnych zawodowo, a pracuje – 28,0%. Dla porównania, współczynnik aktywności zawodowej dla ogółu ludności w wieku 15-89 lat wyniósł 58,7%, a wskaźnik zatrudnienia 57,1%. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim osiągnął wartość 28,0%, a więc zbliżoną do wskaźnika ogólnopolskiego (27,9%). Z kolei wskaźnik aktywności zawodowej osób młodych w woj. podlaskim był o 0,7 p. proc. niższy niż w Polsce i wyniósł 31,0%. Stopa bezrobocia osób w wieku 15-24 lata w skali kraju wyniosła w III kw. 2022 r. 12,0% (brak danych dla analizowanej grupy wiekowej na poziomie województw)¹⁵.

Szczególna uwaga polityk rynku pracy zwrócona jest na ludzi młodych biernych zawodowo i edukacyjnie, którzy nie pracują, nie uczą się, ani nie się szkolą, tzw. NEET. Są to osoby niezainteresowane aktywnością zawodową, społeczną i edukacyjną, co wynika z wielu czynników. W 2021 r. w krajach EU27 wskaźnik NEET dla osób w wieku 15-24 lata oszacowano na poziomie 10,8%. Wartość odsetka młodzieży NEET dla Polski wyniosła 11,2% i była wyższa o 0,4 p. proc. niż wskaźnik europejski. Dla woj. podlaskiego wskaźnik ten wyniósł 9,8%. W porównaniu do roku poprzedniego, w 2021 r. odnotowano wzrost wartości wskaźnika NEET podlaskiej młodzieży o 0,3 p. proc. (w skali kraju wzrost wyniósł 2,6 p. proc., natomiast w krajach EU27 odnotowano spadek o 0,3 p. proc.)¹⁶.

¹⁵ Aktywność ekonomiczna ludności Polski w III kwartale 2022 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, [17.02.2023], s. 9

¹⁶ Kwartałna informacja o sytuacji osób młodych na podlaskim rynku pracy w kontekście realizacji Planu Gwarancji dla Młodzieży, III kwartał 2022 r., Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2022, s.3

2.5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej będące w dyspozycji powiatowych urzędów pracy

W okresie styczeń-grudzień 2021 r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy **23,1 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej** i było to o 2,1 tys. (o 9,9%) więcej niż w poprzednim roku. Liczba ofert zatrudnienia subsydiowanego wzrosła o 1,2 tys., do poziomu 6,8 tys. (o 20,7%). Zwiększyła się również liczba ofert pracy niesubsydiowanej (o 0,9 tys., tj. o 6,0%) i wyniosła 16,4 tys. Spośród ogółu propozycji pracy było 19,2 tys. miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta zwiększyła się o 1,5 tys. (o 8,2%). Miejsc aktywizacji zawodowej było natomiast 3,9 tys. (o 0,6 tys., tj. o 18,8% więcej) i w większości dotyczyły ofert stażu (3,6 tys.) oraz ofert pracy społecznie użytecznej (0,3 tys.).

Najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy z branży przetwórstwa przemysłowego, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej, budownictwa oraz branży handlowej i naprawy pojazdów samochodowych (łącznie ok. 16,0 tys. miejsc pracy; 65,9% ogółu ofert zgłaszanych do PUP). Najczęściej poszukiwano pracowników obsługi biurowej, gospodarzy budynków, sprzedawców sklepowych, robotników wykonujących prace proste w przemyśle, budownictwie, ustawiaczy i operatorów obrabiarek do metali i pokrewnych, pracowników wykonujących prace proste gdzie indziej niesklasyfikowane, kucharzy, robotników pracujących przy przeładunku towarów, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne.

2.6. Aktywne polityki rynku pracy

W 2022 r. odnotowano **zwiększony ruch bezrobotnych**. Do urzędów pracy zgłosiło się 43,1 tys. bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych zwiększyła się o 4,9 tys. (o 12,7%). Po raz pierwszy zgłosiło się 10,4 tys. osób (24,2% ogółu nowo rejestrujących się) i było to więcej niż przed rokiem o 2,4 tys. osób. W analizowanym okresie z ewidencji PUP wyrejestrowano 45,3 tys. osób bezrobotnych, czyli więcej niż w poprzednim roku o 2,6 tys. osób (o 6,1%). Główne przyczyny odpływów z rejestrów urzędów pracy to podjęcia pracy (53,6% odpływów) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (17,2% odpływów).

W ciągu 2022 r. **pracę podjęło 24,3 tys. osób bezrobotnych**, z tego 21,7% pracę subsydiowaną, a 78,3% niesubsydiowaną. Liczba podjęć pracy zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 1,5 tys. osób, tj. o 5,8%. Spadek dotyczył liczby podjęć pracy niesubsydiowanej (o 2,1 tys. osób, tj. o 9,9%), wzrosła natomiast liczba podjęć pracy subsydiowanej (o 0,6 tys. osób, tj. o 12,7%). W ramach pracy subsydiowanej pracę podjęło 5,3 tys. osób bezrobotnych, w tym do prac interwencyjnych skierowano 1,6 tys. osób, do robót publicznych – 1,2 tys., 1,2 tys. otrzymało środki na działalność gospodarczą, 0,7 tys. podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia, a 0,4 tys. - pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie. Pozostałe aktywne formy (szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne) objęły w 2022 r. łącznie 5,2 tys. osób bezrobotnych, czyli 11,4% ogółu bezrobotnych wyłączonych z ewidencji PUP i było to o 0,7 tys. (o 15,3%) więcej niż w roku poprzednim.

Łącznie w 2022 r. **podstawowymi formami aktywizacji zawodowej bezrobotnych objęto 10,4 tys. osób**, tj. o 1,3 tys. więcej (o 14,0%) niż w 2021 r. Osoby te stanowiły 23,0% ogółu wyrejestrowanych w tym okresie bezrobotnych (w roku poprzednim: 21,4%).

W 2022 roku na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu z Funduszu Pracy¹⁷ wydatkowano 132 982,3 tys. zł. (w 2021 r. 103 904,1 tys. zł.).

2.7.Przedsiębiorczość

W 2022 roku w województwie podlaskim liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wyniosła 9,7 tys. i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 0,8 tys., tj. o 9,5%. Według danych REGON w końcu grudnia 2022 r. zarejestrowanych było 116,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne), tj. o 3,7 tys. więcej niż w końcu 2021 r. (o 3,3%). Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 20,5%, budownictwo – 15,9%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,1%, pozostała działalność usługowa – 7,8%, a także przetwórstwo przemysłowe – 7,5%. Rozmieszczenie terytorialne podmiotów gospodarczych działających na terenie woj. podlaskiego jest nierównomierne: 46,8% wszystkich podmiotów prowadziło działalność w 3 największych miastach województwa: Białymstoku, Łomży i Suwałkach, kolejnych 14,5% w powiecie białostockim¹⁸.

W woj. podlaskim na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 1659,4 podmiotów gospodarczych, a więc znacznie poniżej średniej krajowej wynoszącej 2160,4 (2021 r.)¹⁹.

2.8.Edukacja²⁰

W roku szkolnym 2021/2022 w szkołach ponadpodstawowych woj. podlaskiego kształciło się 45,6 tys. uczniów, najwięcej w liceach ogólnokształcących – 20,4 tys., technikach - 19,8 tys. oraz 4,5 tys. w szkołach branżowych I stopnia. Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadpodstawowym zwiększyła się o 262 osoby (o 0,6%). W porównaniu do poprzedniego roku wzrosła liczba uczniów w technikach (o 1,0%), szkołach branżowych I stopnia (o 4,0%), szkołach specjalnych przysposabiających do pracy (o 4,1%), a zwłaszcza w szkołach branżowych II stopnia (aż o 41,7%). Jednocześnie nastąpił spadek liczby uczniów kształcących się w ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe (o 1,0%) oraz w liceach ogólnokształcących (o 0,7%). W roku szkolnym 2021/2022 szkolnictwo policealne objęło 7,4 tys. słuchaczy (o 24,4% więcej niż w poprzednim okresie)²¹.

W roku akademickim 2021/22 zwiększyła się liczba studentów szkół wyższych. Na terenie woj. podlaskiego siedzibę miało 14 wyższych uczelni: 5 publicznych i 9 niepublicznych. W szkołach wyższych kształciło się łącznie 28,9 tys. studentów, tj. o 0,5 tys. (o 1,7%) więcej niż przed rokiem. Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 28,4%, kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (8,2 tys. osób); na Politechnice Białostockiej kształciło się

¹⁷ Sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy, Dział 3 „Wydatki Funduszu Pracy” za 2022 rok, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

¹⁸ Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON grudzień 2022, GUS, www.stat.gov.pl; dane Urzędu Statystycznego w Białymstoku

¹⁹BDL, GUS

²⁰Edukacja i wychowanie w województwie podlaskim w roku szkolnym 2020/2021. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok, 30.12.2021 r., s. 3 i nast.

²¹Edukacja i wychowanie w województwie podlaskim w roku szkolnym 2021/2022. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok, [09.09.2022], s. 3 i nast.

24,2% ogółu studentów (7,0 tys. osób). Uniwersytet Medyczny, jedna z najstarszych uczelni województwa, kształcił 19,7% ogółu podlaskich studentów (5,7 tys. osób). Spośród uczelni niepublicznych największą liczbę słuchaczy odnotowano w Wyższej Szkole Medycznej w Białymstoku, gdzie wiedzę zdobywało 1,0 tys. osób, tj. 3,5% ogółu osób studiujących na podlaskich uczelniach. W roku akademickim 2020/21 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 7,3 tys. absolwentów, tj. o 0,5 tys. (o 6,6%) mniej niż w poprzednim roku. Najwięcej absolwentów ukończyło Uniwersytet w Białymstoku (2,4 tys.) oraz Politechnikę Białostocką (1,8 tys.)²².

Edukacja dorosłych jest istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w 2021 r. w woj. podlaskim 3,6% osób w wieku 25-64 lata deklaroowało uczestnictwo w edukacji, obejmującej uczenie się formalne (szkoła i studia wyższe), jak również kształcenie pozaformalne (np. kursy). Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu stanowiły w Polsce 5,4%, tj. o 1,8 p. proc. więcej niż w woj. podlaskim²³.

2.9. Zapotrzebowanie na zawody

Według prognozy na 2023 rok, stanowiącej ósmą edycję badania pn. „Barometr Zawodów”²⁴, na regionalnym rynku pracy zdecydowaną większość będą stanowić zawody zrównoważone (91,7%; o 6,5 p. proc. więcej niż przed rokiem). Udział zawodów nadwyżkowych, w których liczba miejsc pracy jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych wakatem, wyniesie – 0,6%, tj. o 0,7 p. proc. mniej niż przed rokiem.

W wielu branżach gospodarki woj. podlaskiego nadal notowany będzie deficyt pracowników. Prognoza na 2023 r. wykazuje, że zawody deficytowe stanowić będą 7,6% (12 grup). W ujęciu lokalnym najmniej zawodów deficytowych wystąpi w powiatach: kolneńskim i zambrowskim (po 10), a najwięcej w powiatach: hajnowskim oraz bielskim (odpowiednio: 50 i 55 zawodów). Trudności z pozyskaniem pracowników będą notowane w ochronie zdrowia i usługach opiekuńczych (deficyt obejmie fizjoterapeutów i masażyistów, lekarzy, pielęgniarzy i położne oraz psychologów i psychoterapeutów) oraz w edukacji, gdzie zabraknie nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz nauczycieli przedmiotów zawodowych. W branży przemysłowej poszukiwani będą elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy oraz spawacze, a w branży transportowej i gospodarce magazynowej - kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych oraz magazynierzy. Niedobór kadr wystąpi ponadto w sektorze budownictwa i obejmie przede wszystkim operatorów i mechaników sprzętu do robót ziemnych. Braki kadr wystąpią ponadto wśród pracowników służb mundurowych.

W 2023 roku wśród najczęściej wskazywanych przez ekspertów przyczyn występowania zawodów deficytowych należy wymienić trzy główne powody:

1. brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy (niedobory z powodu: rozwoju branży i pojawienia się zapotrzebowania na dotychczas nierekrutowane zawody, np. dogoterapeuta, niskiej zastępowalności pokoleniowej w niektórych zawodach, braku kształcenia, braku chętnych do nauki zawodu, niskiej zdawalności egzaminów zawodowych, czy też zmian

²² Tamże, s. 5

²³ BDL, GUS;

²⁴ Barometr Zawodów 2023. Raport podsumowujący badanie w województwie podlaskim, opracowanie WUP w Białymstoku, WUP w Krakowie, WUP w Białymstoku, Kraków 2022, s. 35 i nast. oraz baza danych pobrana z serwisu barometr.zawodow.pl

legislacyjnych w systemie oświaty wpływających na popyt na określone zawody nauczycielskie);

2. kandydaci nie spełniają wymagań pracodawców z uwagi na brak oczekiwanych kwalifikacji, uprawnień, doświadczenia zawodowego i umiejętności, również z powodu dezaktualizacji tychże w wyniku długotrwałego bezrobocia;
3. kandydatom nie odpowiadają warunki pracy, tj. niskie wynagrodzenia, nieatrakcyjny czas pracy, nieatrakcyjna lokalizacja miejsca pracy (np. obszary wiejskie), praca w delegacji, forma zatrudnienia, charakter pracy – obciążający fizycznie i/lub psychicznie. Eksperti wskazują również na długotrwałe, etapowy proces rekrutacji zniechęcający do aplikowania o pracę. Niektóre zawody cechuje samodzielny charakter pracy, dlatego preferowane jest samozatrudnienie, co z drugiej strony może utrudniać rekrutację do większych zakładów pracy. Co więcej, obserwowana jest rotacja na stanowiskach pracy spowodowana niewystarczającą jakością oferowanych warunków pracy oraz sezonowością prac. Część zasobów pracy funkcjonuje w szarej strefie, hamując tym samym napływ siły roboczej na legalny rynek pracy.

W skali województwa w 2023 r. na liście zawodów nadwyżkowych znajdzie się jedna grupa zawodowa – ekonomiści, co oznacza spadek o jedną grupę w porównaniu z poprzednią prognozą (nadwyżkowi rolnicy i hodowcy w 2022 r. znajdują się w równowadze w 2023 r.). Mając na uwadze specyfikę lokalnych rynków pracy w regionie należy wskazać, że liczba zawodów nadwyżkowych jest zróżnicowana (od zera w powiecie bielskim, hajnowskim i siemiatyckim do 10 w powiecie wysokomazowieckim), co wynika zwłaszcza z nadwyżki edukacyjnej w zawodach kształconych na poziomie wyższym, ale też i na poziomie szkół kształcenia branżowego, długotrwałego bezrobocia zasobów pracy ze względu na niewystarczający poziom umiejętności zawodowych, brak chęci do podjęcia pracy, nieatrakcyjne lokalne oferty pracy, czy też oczekiwanie na przejęcie gospodarstwa rolnego.

W poszczególnych prognozach powiatowych na 2023 rok, poza ekonomistami, wskazywano różnorodne profesje nadwyżkowe, takie jak: filolodzy i tłumacze; filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy; krawcy i pracownicy produkcji odzieży; kucharze; mechanicy pojazdów samochodowych; operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych; operatorzy maszyn włókienniczych; piekarze; pracownicy administracyjni i biurowi; przetwórcy mięsa i ryb; rolnicy i hodowcy; specjaliści ds. administracji; specjaliści technologii żywności i żywienia; sprzętaczkę i pokojowe; szefowie kuchni; ślusarze, technicy budownictwa; technicy informatycy; technicy mechanicy.

2.10. Zatrudnianie cudzoziemców²⁵

W 2022 roku w woj. podlaskim w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 36,1 tys. oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, głównie obywatelom Białorusi (59,9% oświadczeń) i Ukrainy (27,5%). Najwięcej oświadczeń zarejestrowano w PUP w Białymstoku, Sejnie i Zambrowie. W 2022 r. dominowały oświadczenia pracodawców działających w transporcie (39,8% oświadczeń) i przemyśle (28,5%). Liczba zarejestrowanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy

²⁵ Centralny System Analityczno-Raportowy CESAR, data dostępu: 28.01.2021 r.

cudzoziemcom spadła w stosunku do roku poprzedniego o 10,0 tys. (o 21,7%), a zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemców miały w 2022 roku marginalne znaczenie - do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego wpłynęło 0,8 tys. wniosków o wydanie takich zezwoleń, głównie do PUP w Sokółce i niemal wszystkie dotyczyły pracy sezonowej w sektorze rolnym. Nie zmniejszyła się jednak podaż pracowników z zagranicy.

W związku z wybuchem 24 lutego 2022 r. konfliktu zbrojnego za wschodnią granicą i masowym napływem obywateli Ukrainy do Polski wprowadzono ustawę regulującą m.in. ich funkcjonowanie na polskim rynku pracy²⁶. Według danych Straży Granicznej liczba uchodźców, którzy dotarli do Polski w okresie od lutego do grudnia 2022 r., wyniosła ponad 8 milionów, głównie kobiet, z czego 7 milionów wróciło z powrotem do Ukrainy²⁷. Dzięki wprowadzonym ułatwieniom obywatele Ukrainy mogą pracować w Polsce bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy. W następstwie wejścia w życie przepisów o pomocy obywatelom Ukrainy pojawiła się możliwość zatrudnienia Ukraińców na podstawie powiadomień składanych przez pracodawców do urzędów pracy za pośrednictwem aplikacji praca.gov.pl. W okresie 24.02.2022 r. - 31.12.2022 r. do PUP województwa podlaskiego wpłynęło 12,3 tys. takich powiadomień, głównie dotyczących pracy w sadownictwie, branży spożywczej, metalowej, elektrycznej oraz produkcji z wyrobów sztucznych. Przepisy zawarte w specustawie dają również możliwość obywatelom Ukrainy skorzystania z usług i instrumentów rynku pracy takich jak: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz szkolenia. Do 31 grudnia 2022 r. w woj. podlaskim w powiatowych urzędach pracy jako osoby bezrobotne zarejestrowało się 2,5 tys. obywateli Ukrainy, przy czym 90% to kobiety. W ramach wyżej wymienionych form, tj. na podstawie oświadczeń i zezwoleń na pracę sezonową, powiadomień pracodawców i podjęć pracy przez zarejestrowanych bezrobotnych, a także zezwoleń na pracę na terytorium RP wydawanych przez Wojewodę, łącznie w woj. podlaskim w 2022 r. zatrudnienie podjęło ponad 25 tys. obywateli Ukrainy²⁸.

W woj. podlaskim pracę podejmowali również obywatele innych krajów. W 2022 r. Podlaski Urząd Wojewódzki wydał cudzoziemcom 25,0 tys. zezwoleń na wykonywanie pracy na terytorium RP (o 3,2 tys.; o 14,8% więcej niż w roku poprzednim), w tym najwięcej: obywatelom Filipin – 3,1 tys., Indonezji – 2,2 tys., Ukrainy, Uzbekistanu i Białorusi – po 2,0 tys., Indii i Kirgistanu - po 1,7 tys. zezwoleń. Cudzoziemcy w zdecydowanej większości ubiegali się o zezwolenie na pracę na stanowiskach robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych w przemyśle, budownictwie i transporcie.

Łączna liczba cudzoziemców podejmujących pracę w Podlaskiem wyniosła 74,5 tys. osób.

2.12. Podsumowanie

W 2022 roku nastąpiła poprawa sytuacji na rynku pracy w woj. podlaskim. Poziom bezrobocia spadł do 31,2 tys. w odniesieniu do poprzedniego roku. Na przestrzeni 2022 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 2,2 tys. osób (o 6,6%), a wartość stopy bezrobocia rejestrowanego - o 0,5 punktu, do 7,3%, podobnie jak w skali w kraju (o 0,6 punktu

²⁶ art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022, poz. 583)

²⁷ https://twitter.com/Straz_Graniczna/status/1609442094451417088?s=20 – komunikat z dnia 01.01.2023 r.

²⁸ Na podstawie danych Centralnego Systemu Analityczno-Raportowego CeSAR [22.02.2023]

proc. do 5,2%). Spadek poziomu bezrobocia odnotowano w prawie wszystkich priorytetowych kategoriach bezrobotnych, procentowo zaś największy wśród długotrwale bezrobotnych (o 13,7%), następnie w grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 13,5%), osób posiadających co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia (o 11,4%) oraz osób powyżej 50 roku życia (o 7,0%). Wśród osób do 25 roku życia nastąpił wzrost bezrobocia o 0,2%.

Zgodnie z wynikami BAEL w okresie III kw. 2021 r. - III kw. 2022 r. wzrosła aktywność ekonomiczna mieszkańców województwa, a w ślad za tym poprawiły się wskaźniki tej aktywności: wartości współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat wzrosły o 0,5 p. proc. (odpowiednio do: 58,7% i 57,1%).

Ponadto, zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba biernych zawodowo spadły – odpowiednio o 0,1 p. proc. i 1,6%.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw za okres I-XII 2022 r. ukształtowało się na poziomie o 3,5% wyższym od notowanego w roku poprzedzającym (123,8 tys. osób).

Zatrudnienie zwiększyły przede wszystkim firmy z sekcji: transport i gospodarka magazynowa (o 29,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 12,4%), górnictwo i wydobywanie (o 8,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 6,7%). Spadek odnotowano w informacji i komunikacji (o 9,4%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,0%) oraz w budownictwie (o 0,4%)

W 2022 roku nastąpił wzrost zarówno liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON – o 3,3% (do 116,9 tys.), jak i podmiotów nowo zarejestrowanych - o 9,5% (do 9,7 tys.).

Zmniejszyła się liczba ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy. W ciągu 2022 roku pracodawcy zgłosili do PUP 22,6 tys. ofert pracy, tj. o 0,5 tys. mniej niż rok wcześniej. Wyraźnie spadła liczba ofert pracy niesubsydiowanej – o 7,3% do poziomu 15,2 tys., jednocześnie powiatowe urzędy pracy zaoferowały większą o ponad 10% liczbę ofert pracy subsydiowanej (7,4 tys.).

Wraz ze wzrostem napływu bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy wzrosła liczba osób bezrobotnych objętych podstawowymi formami aktywizacji zawodowej. W 2022 roku było to 10,4 tys. bezrobotnych, tj. o 1,3 tys. więcej (o 14,0%) niż w 2021 r. Kwota wydatkowana z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wzrosła do 132 982,3 tys. zł (w 2021 r. było to 103 904,1 tys. zł.).

Zatrudnianie cudzoziemców to nie tylko próba rozwiązania problemu braku rodzimych pracowników, głównie robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych, odczuwanego przez podlaskich przedsiębiorców. To także pomoc obywatelom Ukrainy w ich trudnej sytuacji życiowej związanej z konfliktem zbrojnym i koniecznością opuszczenia przez nich swojego kraju. W 2022 roku w woj. podlaskim w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 36,1 tys. oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, tj. o 10 tys. (o 21,7%) mniej niż przed rokiem. Na podstawie powiadomień pracodawców o zatrudnieniu obywatela Ukrainy pracę podjęło 12,3 tys. osób, dodatkowe 1,0 tys. to podjęcia pracy przez cudzoziemców zarejestrowanych jako bezrobotni. Z kolei Podlaski Urząd Wojewódzki wydał

cudzoziemcom 25,0 tys. zezwoleń na wykonywanie pracy na terytorium RP, tj. o 3,2 tys. więcej (o 14,8%) niż w roku poprzednim.

W 2022 r. łączna liczba cudzoziemców podejmujących pracę w woj. podlaskim wyniosła 74,5 tys. osób, w tym 25 tys. osób to obywatele Ukrainy. Jako osoby bezrobotne w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się i skorzystało z różnych form wsparcia na rynku pracy 2,5 tys. obywateli Ukrainy.

3. Cele i kierunki działań regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim w 2023 r.

Cel główny regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w 2023 r. to **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.**

Cel główny i cele szczegółowe są kontynuacją realizacji celów z 2022 r. z uwagi na to, iż zidentyfikowane wyzwania i problemy rynku pracy w woj. podlaskim pozostają aktualne i mają charakter długoterminowy. Ponadto RPD/2023 ma charakter operacyjny i uwzględnia kierunki działań i działania wdrażane lub możliwe do wdrożenia w regionie na podstawie funkcjonujących strategii i programów.

Cele szczegółowe i kierunki działań polityki zatrudnienia w 2023 r. w woj. podlaskim przedstawia tabela poniżej.

Tab. 7. Cele szczegółowe i kierunki działań regionalnej polityki zatrudnienia w 2023 r.

Cel szczegółowy	Kierunki działań
1. Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości	1) Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Cel: wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w szczególności na poziomie lokalnym. 2) Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy. Cel: pobudzanie i rozwijanie potencjału osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej.
2. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy	1) Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy. Cel: aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, szczególnie osób w wieku 50 plus, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, osób z niskimi kwalifikacjami, osób opiekujących się osobami zależnymi. 2) Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym z grupy NEET. Cel: poprawa sytuacji na rynku pracy osób młodych do 30 roku życia.

Cel szczegółowy	Kierunki działań
	3) Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel: poprawa szans na zatrudnienie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tworzenie warunków do rozwijania podmiotów ekonomii społecznej. 4) Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę Cel: utrzymanie na rynku pracy osób starszych.
3. Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości	1) Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu, w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rozwijającej się gospodarki regionu. Cel: zwiększenie udziału w uczeniu się przez całe życie osób pracujących oraz nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji niezbędnych na zmieniającym się rynku pracy. 2) Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy. Cel: przygotowanie wykwalifikowanych kadr dla gospodarki regionu.
4. Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy	1) Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców. Cel: pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich pracowników.
5. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy	1) Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy. Cel: poprawa jakości i dostępu do informacji o rynku pracy oraz zwiększenie adekwatności działań urzędów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

3.1. Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w 2023 r. na podlaskim rynku pracy

Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia na podlaskim rynku pracy w 2023 r. są to w szczególności:

- osoby młode, tj. osoby wieku 15-29 lat, w tym zwłaszcza z grupy NEET,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby zamieszkujące tereny wiejskie,
- osoby z niskimi kwalifikacjami,

- bezrobotni rodzice powracający na rynek pracy, w tym osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia oraz bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną,
- pracodawcy i ich pracownicy, w tym pracownicy zagrożeni utratą pracy,
- osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- uczniowie objęci kształceniem zawodowym i nauczyciele szkół/placówek kształcenia zawodowego.

4. Działania na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim w 2023 r.

4.1. Cel szczegółowy 1. Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości

Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Zadanie 1.1. Wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy

Cel: zwiększenie możliwości do samozatrudnienia osób pozostających bez pracy

Planowane działania:

- przyznanie i wypłata jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundowanie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących podjęcia działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy;
- spotkania informacyjne w okresie II-IV. kw. 2023 r. w siedzibie PUP w Białymstoku lub online – w formie webinaru, dotyczących możliwości ubiegania się o środki publiczne na podjęcie działalności gospodarczej przez osobę z niepełnosprawnością;
- organizacja zajęć warsztatowych dla osób zgłaszających zamiar rozpoczęcia działalności gospodarczej w trakcie których przedstawione zostaną elementy istotne przy podejmowaniu decyzji o samozatrudnieniu (m.in. procedury rejestracyjne działalności gospodarczej, wnioski, regulamin ubiegania się o środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej) przez PUP w Białymstoku oraz PUP w Bielsku Podlaskim.

Beneficjenci: osoby bezrobotne zainteresowane podjęciem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób, które otrzymają środki na podjęcie działalności gospodarczej – 234
- Liczba zorganizowanych grupowych informacji zawodowych – 3
- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych – 2
- Liczba osób uczestniczących w warsztatach - 40

Działanie 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczanie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy

Zadanie 2.1 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w działaniach realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku

Cel: promowanie postaw przedsiębiorczych i wspieranie podejmowania indywidualnej działalności gospodarczej.

Planowane działania:

- organizacja warsztatów i spotkań nt. zakładania działalności gospodarczej;
- organizowanie przedsięwzięć własnych oraz przy współudziale innych instytucji, takich jak Ogólnopolski Tydzień Kariery, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości.

Beneficjenci – osoby bezrobotne, poszukujące pracy, studenci, absolwenci, osoby powyżej 18 roku życia

Przewidywane rezultaty:

- liczba warsztatów i spotkań nt. zakładania działalności gospodarczej - 8
- liczba zorganizowanych przedsięwzięć własnych – 1

4.2 Cel szczegółowy 2. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy

Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy

Zadanie 1.1 Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracujących

Cel: pomoc osobom poszukującym pracy i pracującym w podejmowaniu decyzji zawodowych oraz kształtowaniu kompetencji interpersonalnych i przygotowanie do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu pracy w ramach Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Białymstoku.

Planowane działania:

- realizowanie porad zawodowych w formie indywidualnej (w tym na odległość) i grupowej (w tym też spotkania i webinaria online);
- przeprowadzanie badań testowych kompetencji i predyspozycji zawodowych;
- współpraca z instytucjami rynku pracy, szkołami i organizacjami w zakresie świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz osób w trudnej sytuacji na rynku pracy, np. osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży;
- współpraca z akademickimi biurami karier i szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów w wejściu na rynek pracy;
- prowadzenie banku programów z zakresu poradnictwa zawodowego i prowadzonych szkoleń metodycznych;
- gromadzenie, opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych;
- udostępnianie klientom zasobów informacji zawodowych;
- wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników oraz udzielanie pracodawcom i ich pracownikom porad zawodowych.

Beneficjenci: osoby bezrobotne, poszukujące pracy, studenci, absolwenci, osoby powyżej 18 roku życia niezarejestrowane w urzędach pracy oraz pracodawcy i pracownicy.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób, które skorzystają z informacji zawodowej w formie indywidualnej - 1200
- Liczba osób, które wezmą udział w grupowych spotkaniach informacyjnych - 120

- Liczba osób, które skorzystają z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej - 200
- Liczba przeprowadzonych badań testowych w zakresie diagnozy preferencji i kompetencji zawodowych - 50
- Liczba pracodawców, którzy skorzystają z informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego - 2
- Liczba opracowanych i zaktualizowanych informacji zawodowych o charakterze lokalnym na temat zawodów, pracodawców, szkół, projektów, przedsiębiorczości itp. - 10
- Liczba spotkań dla uczniów, studentów, absolwentów i doktorantów zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy - 6
- Liczba opracowanych nowych programów warsztatów, spotkań, szkoleń (bank programów) - 2

Zadanie 1.2 Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy

Cel: podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy oraz stworzenie warunków dla tworzenia miejsc pracy w regionie

Planowane działania:

- realizacja programów aktywizacji zawodowej skierowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, służących zwiększeniu ich zdolności do zatrudnienia i poprawie sytuacji na rynku pracy;
Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych, które uzyskają wsparcie w ramach aktywnych programów rynku pracy – 3703, w tym w ramach następujących usług i instrumentów:
 - staży - 949
 - robót publicznych - 728
 - prac społecznie użytecznych - 273
 - prac interwencyjnych - 592
 - szkoleń - 270
 - refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 172
 - dofinansowania do wynagrodzenia osób 50PLUS - 3
 - bonu szkoleniowego - 62
 - bonu stażowego - 143
 - bonu zatrudnieniowego - 4
 - bonu na zasiedlenie – 127
 - dofinansowanie studiów podyplomowych - 61
 - refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną - 33
 - koszty badań lekarskich – 220
 - innych instrumentów rynku pracy – 65

Zadanie 1.3 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 7.1 Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Cel: Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia (w tym dotacje na samozatrudnienie), realizowana w projektach powiatowych urzędów pracy.

Planowane działania:

Wdrażanie zadania poprzez realizację dwóch typów projektów:

1. Wsparcie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy obejmie: realizację usług i instrumentów rynku pracy określonych przepisami prawa krajowego, zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym np. szkolenia umożliwiające nabycie kompetencji i kwalifikacji wymaganych na lokalnych i regionalnym rynku pracy, w tym w zakresie umiejętności ekologicznych lub związanych z zielonymi miejscami pracy, staże zawodowe, z wyłączeniem robót publicznych.
2. Wsparcie w postaci subsydiowania zatrudnienia możliwe jedynie dla osób z utrudnionym dostępem do rynku pracy, np. dla osób długotrwale bezrobotnych.
3. Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej w formie dotacji na samozatrudnienie.
4. Wsparcie osób młodych realizowane będzie zgodnie z Zaleceniami Rady Unii Europejskiej z dnia 30 października 2020 r. w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży.

Beneficjenci: Grupę docelową projektów będą stanowiły w szczególności osoby młode (w wieku 15-29 lat, w tym zwłaszcza z grupy NEET), osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby starsze, a także osoby z niepełnosprawnościami, a wsparcie adresowane do tych osób będzie dostosowane do indywidualnych potrzeb (podejście zindywidualizowane do osoby aktywizowanej).

Przewidywane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie – 730
- Liczba osób młodych objętych wsparciem w programie – 184
- Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie – 83

Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym osoby z kategorii NEET

Zadanie 2.1. Aktywizacja młodzieży w wieku 15-25 lat w ramach działań OHP

Cel: wyrównanie szans młodzieży uczącej się i bezrobotnej w wieku 15 – 25 lat, w tym zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz tzw. młodzieży NEET w dostępie do pracy

Planowane działania:

- W ramach doradztwa zawodowego:
- 1. Prowadzenie dla młodzieży usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej z uwzględnieniem:
 - poradnictwa indywidualnego;

- poradnictwa grupowego, w szczególności prowadzenie zajęć grupowych z zakresu informacji zawodowej, przygotowania do wejścia na rynek pracy, umiejętności poszukiwania pracy, samozatrudnienia;
 - udzielania porad dotyczących wyboru zawodu, kierunku kształcenia i planowania kariery zawodowej.
2. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym diagnozowanie potencjału i zainteresowań zawodowych, udzielanie informacji i porad zawodowych w formie indywidualnej i grupowej.

Doradztwo zawodowe – realizowane przez 3 Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ) w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także przez jednostki terenowe: Młodzieżowe Centra Kariery (MCK) w Augustowie, Grajewie, Zambrowie i Kolnie. Doradcy zawodowi wspomagają uczestników i absolwentów OHP oraz młodzież zagrożoną wykluczeniem społecznym w dokonywaniu trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, organizują doradztwo indywidualne i grupowe, wspierając ich rozwój zawodowy i społeczny, pomagają w procesach przejścia z etapu edukacji do pracy i usamodzielniania się.

– W ramach pośrednictwa pracy:

1. Prowadzenie pośrednictwa pracy stałej dla młodzieży bezrobotnej i poszukującej pracy.
2. Organizacja krótkoterminowego zatrudnienia dla młodzieży uczącej się.
3. Ewidencja osób bezrobotnych, uczących się w szczególności uczestników jednostek opiekuńczo-wychowawczych OHP oraz pozostałej młodzieży poszukującej pracy oraz studentów.
4. Realizacja międzynarodowego pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców w ramach sieci EURES.
5. Badanie i diagnozowanie lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy.
6. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym pośrednictwo pracy krótkoterminowej i pracy stałej.

Pośrednictwo pracy realizowane przez Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także przez jednostki terenowe: Młodzieżowe Centra Kariery (MCK) w Augustowie, Grajewie, Zambrowie i Kolnie.

– W ramach szkoleń zawodowych:

1. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym organizacja indywidualnych spotkań konsultacyjno-informacyjnych z uczestnikami OHP, diagnozowanie potrzeb uczestników OHP w zakresie szkoleń zawodowych.
2. Sporządzanie analiz dot. sytuacji młodzieży na lokalnym rynku pracy oraz prowadzenie monitoringu rynku pracy w zakresie potrzeb szkoleniowych.
3. Inicjowanie i realizacja szkoleń zawodowych, mających na celu doskonalenie zawodowe i nabywanie umiejętności przez klientów, adekwatnie do zmieniających się potrzeb na regionalnym i lokalnym rynku pracy.

Zadania realizowane przez Centra Edukacji i Pracy Młodzieży w Białymstoku, Łomży i Suwałkach.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób w wieku 15- 25 lat objętych formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego oferowanymi przez OHP - 2010
- Liczba osób, które otrzymały zatrudnienie za pośrednictwem OHP – 1200
- Liczba indywidualnych kontaktów z bezrobotnymi/poszukującymi pracy z Polski w ramach sieci EURES – 400
- Liczba indywidualnych kontaktów z polskimi pracodawcami w ramach sieci EURES – 90
- Liczba wydarzeń grupowych zorganizowanych dla bezrobotnych/poszukujących pracy w ramach sieci EURES - 30
- Liczba uczestników wydarzeń grupowych zorganizowanych dla bezrobotnych/poszukujących pracy z Polski w ramach sieci EURES - 380
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/kursach zawodowych - 96
- Liczba zorganizowanych szkoleń/kursów zawodowych – 11

Zadanie 2.2 Realizacja projektów ze środków europejskich służących poprawie sytuacji osób młodych w wieku 15-20 lata w tym z grupy NEET przez Podlaską Wojewódzką Komendę OHP w Białymstoku

Cel: aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych OHP przez podniesienie ich kwalifikacji oraz kompetencji społecznych i zawodowych.

Planowane działania:

- realizacjach szkoleń z psychologiem z umiejętności kompetencji społecznych ESCO, kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, kursów prawa jazdy kat. B i szkoleń z kreowania wizerunku/w ramach projektu „Aktywni górą”;
- realizacja zagranicznych staży zawodowych w Niemczech i Hiszpanii i podczas zajęć z przygotowania językowo – pedagogiczno – kulturowego w Polsce, przed wyjazdem na staże (w ramach projektu „Postaw na swój rozwój zawodowy” z Erasmus+).

Przewidywane efekty:

- liczba osób, która weźmie udział w warsztatach z jęz. niemieckiego i hiszpańskiego – 29
- liczba osób, która weźmie udział w zagranicznych stażach zawodowych w Niemczech i Hiszpanii– 27
- liczba osób, która weźmie udział w warsztatach i różnych kursach zawodowych – 40
- liczba instruktorów nauki zawodu biorących udział w zagranicznej obserwacji pracy – 2
- liczba osób, które nabeżdą nowe kompetencje i kwalifikacje w ramach projektów – 69

Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadanie 3.1 Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ)

Cel: zwiększenie dostępu do zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, w szczególności osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności

Planowane działania:

- rozpatrywanie wniosków Organizatorów o dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- prowadzenie spraw w zakresie dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- monitoring funkcjonowania istniejących zakładów aktywności zawodowej poprzez prowadzenie kontroli, pozyskiwanie sprawozdań o stanie zatrudnienia w ZAZ i wysokości wydatkowanych środków.

W woj. podlaskim funkcjonuje 8 zakładów aktywności zawodowej: ZAZ SOWA w Lipniaku, ZAZ Argenta w Łomży, ZAZ Krzyżewo Centrum Turystyczno-Rehabilitacyjne, ZAZ „My dla innych” w Białymstoku, ZAZ „Wytwórnia” ALPI w Białymstoku, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Suchowoli, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Krzyżewie i Zakład Aktywności zawodowej Dialog w Boguszycach.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób z niepełnosprawnością zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej na koniec 2023 r. – 294

Zadanie 3.2 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia w ramach Działania 7.1 RPOWP 2014 – 2020

Cel: zwiększenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia.

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują m.in. następujące typy projektów:

- realizacja programów na rzecz integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej), zapewniające zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie);
- wspieranie usług reintegracji społeczno-zawodowej skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczone przez KIS i CIS;
- wspieranie usług na rzecz zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami w ramach ZAZ i WTZ;
- wsparcie osób z otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie niezbędnym do wsparcia tych osób w ramach programu.

Beneficjenci działań (w ramach ww. typów projektów) – osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (tylko w zakresie, jakim jest to niezbędne do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach projektu).

- realizacja programów aktywności lokalnej – wsparcie skierowane do środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszarów miast Białystok, Łomża, Suwałki i Bielsk Podlaski.

W 2023 r. będzie kontynuowana realizacja projektów przyjętych do realizacji w latach ubiegłych. Nie planuje się naborów wniosków.

Beneficjenci działań (w ramach ww. typu projektu) – środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z ww. obszarów miast;

Przewidywane efekty (łącznie od początku realizacji programu do końca 2023 r.):

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 9300
- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie – 2400

Zadanie 3.3 Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPOWP

Cel: tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują m.in. następujące typy projektów:

- Realizowane przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej działania wspierające rozwój ekonomii społecznej obejmujące typy usług: usługi animacji lokalnej, usługi rozwoju ekonomii społecznej, usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych, wsparcie na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym;

Beneficjenci: przedsiębiorstwa społeczne, podmioty ekonomii społecznej, osoby fizyczne w szczególności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, instytucje rynku pracy lub pomocy i integracji społecznej obszarze usług animacyjnych, jst i ich jednostki organizacyjne, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie usług animacyjnych;

- Realizowane przez ROPS działania mające na celu koordynację i monitorowanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie.

W 2023 r. będzie kontynuowana realizacja projektów przyjętych do realizacji w latach ubiegłych. Nie planuje się naborów wniosków.

Beneficjenci: przedsiębiorstwa społeczne, jednostki sektora finansów publicznych, w tym jst, podmioty ekonomii społecznej i ich kadra zarządzająca, pracownicy oraz członkowie, instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, OWES, przedstawiciele sfery nauki i biznesu, media lokalne i regionalne.

Przewidywane efekty (łącznie od początku realizacji programu do końca 2023 r.):

- Liczba miejsc pracy, które zostaną utworzone w przedsiębiorstwach społecznych – 473;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 2500;
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które zostaną objęte wsparciem – 462.

Zadanie 3.4. Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

Cel: uruchomienie Centrum Integracji Społecznej.

Planowane działania:

– dotacja na pierwsze wyposażenie i działalność przez okres trzech miesięcy na utworzenie centrum integracji społecznej finansowanego ze środków samorządu województwa. Zadanie realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Podstawowym zadaniem Centrum Integracji Społecznej jest reintegracja zawodowa i społeczna realizowana poprzez następujące usługi:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych;
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi;
- otwieranie nowych warsztatów w ramach funkcjonowania CIS.

Beneficjenci: osoby bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, o zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie leczenia odwykowego lub zakładzie opieki zdrowotnej, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zwalniane z zakładów karnych mające trudności w integracji ze środowiskiem.

Przewidywane efekty:

- liczba osób objętych integracją zawodową i społeczną – 50
- liczba utworzonych warsztatów w ramach funkcjonowania CIS – 3
- liczba otwartych centrum integracji społecznej – 3

Działanie 4. Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki przejścia na emeryturę.

Zadanie 4.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych na rynku pracy i ich aktywności zawodowej.

Cel: pozyskanie informacji o sytuacji osób starszych na rynku pracy.

Planowane działania:

- 1) opracowywanie informatorów miesięcznych „Podlaski rynek pracy” z zestawieniami statystycznymi dot. m.in. bezrobocia osób pow. 50 roku życia;
- 2) opracowanie analizy tematycznej pn. „Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia w woj. podlaskim” (analiza bezrobocia rejestrowanego osób powyżej 50 roku życia i podstawowych wskaźników aktywności zawodowej BAEL osób w wieku 55 lat i więcej oraz demografii).
- 3) opracowanie analizy przekrojowej pn. „Sytuacja na rynku pracy w woj. podlaskim”.

Przewidywane efekty:

- Liczba informacji – 12
- Liczba analiz tematycznych – 2

4.3.Cel szczegółowy 3. Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości

Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

Zadanie 1.1 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPOWP 2014-2020

Cel: dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP.

Planowane działania:

- realizacja przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku projektu pn. „Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim” w okresie 01.11.2016 r. – 31.12.2023 r., którego celem jest dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP. Planuje się objęcie wsparciem 1110 przedsiębiorstw i ich 6500 pracowników. Projekt realizowany jest poprzez zastosowanie Podmiotowego Systemu Finansowania przy obligatoryjnym wykorzystaniu Bazy Usług Rozwojowych. W ramach projektu są przede wszystkim refundowane wydatki poniesione przez przedsiębiorców na finansowanie usług rozwojowych.

Przewidywane efekty (łącznie od początku realizacji programu do końca 2023 r.):

- Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, którzy zostaną objęci wsparciem w programie – ogółem dla projektu 6500;
- Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które zostaną objęte usługami rozwojowymi w programie – ogółem dla projektu 1110.

Zadanie 1.2 Wdrażanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego w woj. podlaskim

Cel: podniesienie kwalifikacji i kompetencji pracowników i pracodawców w woj. podlaskim

Planowanie działania:

- a) finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy realizowane przez powiatowe urzędy pracy z przeznaczeniem na:
 - określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS;
 - kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą;
 - egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych;
 - badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu;
 - ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.
- b) realizowane przez WUP: podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) na samorządy powiatowe (powiatowe urzędy pracy), z uwzględnieniem priorytetów określonych przez MRiPS, promocja KFS, konkurs dla pracodawców. Na 2023 r. decyzją MRiPS województwo podlaskie otrzymało kwotę **6.482,0 tys. zł** dla samorządów powiatów województwa podlaskiego na działania na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy, na priorytety z tzw. „puli Ministra ds. pracy”.
Beneficjenci: pracodawcy i pracownicy.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób pracujących, które skorzystają ze wsparcia w ramach dofinansowania kształcenia ustawicznego – 4000

Zadanie 1.3. Jak wyróżnić się na rynku pracy? - cykl spotkań na temat rozwiązań Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) i promocji idei Lifelong Learning (LLL)

Cel: promocja idei uczenia się przez całe życie przy wykorzystaniu rozwiązań ZSK oraz promocja kwalifikacji rynkowych możliwych do pozyskania w woj. podlaskim.

Planowane działania:

1. W ramach zadania zostanie opracowany scenariusz 45 minutowych spotkań, możliwych do poprowadzenia w formie stacjonarnej lub w formule online, z wykorzystaniem krótkiego, ok. 30 minutowego nagrania), zawierającego wypowiedzi przedstawicieli instytucji należących do partnerstwa regionalnego na rzecz promocji idei uczenia się przez całe życie i rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w województwie podlaskim. Wypowiedzi będą obejmowały następujące tematy:
 - Prezentacja idei LLL i ZSK
 - Prezentacja zapotrzebowania na pracowników
 - Prezentacja oferty w zakresie doradztwa zawodowego
 - Prezentacja dobrych praktyk związanych ze współpracą z przedsiębiorcami
 - Prezentacja oferty w zakresie możliwości podnoszenia kwalifikacji
 - Prezentacja narzędzi ZSK i podsumowanie

Nagranie to będzie mogło być wykorzystane do realizacji lekcji z zakresu poradnictwa edukacyjno – zawodowego, lekcji wychowawczych i innych form poradnictwa zawodowego, świadczonego przez szkoły, pracodawców i instytucje rynku pracy.

Zadanie będzie realizowane w ramach partnerstwa regionalnego na rzecz promocji idei uczenia się przez całe życie i rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w województwie podlaskim, w skład którego wchodzi: Instytut Badań Edukacyjnych, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku, Klaster Technologiczny INFOTECH, Stowarzyszenie Europartner Akademicki Klub Integracji Europejskiej.

Przewidywane efekty:

- Liczba zorganizowanych spotkań – 20
- Liczba opracowanych scenariuszy spotkania „Jak wyróżnić się na rynku pracy?” – 1

Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy

Zadanie 2.1 Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3, Poddziałanie 3.3.1 RPOWP

Cel: podniesienie kompetencji uczniów szkół zawodowych zwiększających szanse na regionalnym rynku pracy.

Planowane działanie obejmuje wdrażanie Poddziałania 3.3.1 obejmującego następujących typy projektów:

1. Popularyzacja kształcenia zawodowego realizowana w oparciu o wielosektorową współpracę w formie kompleksowych projektów partnerskich angażujących placówki systemu oświaty,

pracodawców, podmioty specjalizujące się w poradnictwie edukacyjno-zawodowym, organizacje pozarządowe, przy wsparciu specjalistów w dziedzinie marketingu społecznego.

2. Realizacja kompleksowych programów rozwojowych poprzedzonych diagnozą potrzeb konkretnej szkoły/placówki kształcenia zawodowego (w tym uwzględniając sytuację na regionalnym i lokalnych rynkach pracy) wraz z opracowaniem i wdrożeniem programu wsparcia.
3. Współpraca szkół i placówek z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym mająca na celu lepsze dostosowanie oferty kształcenia do rzeczywistych potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy.
4. Staże i praktyki dla uczniów, nauczycieli w tym nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu realizowane u pracodawców.
5. Rozwój poradnictwa zawodowo-edukacyjnego, przy jednoczesnej współpracy z pracodawcami.

W związku z wprowadzoną reformą edukacji i zmianami dotyczącymi szkół zawodowych w przypadku nowych projektów, finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i skierowanych do ZSZ, wsparcie będzie kierowane jedynie do uczniów tych szkół.

Beneficjanci: szkoły, uczniowie i słuchacze szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniowie i słuchacze szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne w zakresie kompetencji zawodowych, nauczyciele kształcenia zawodowego oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, doradcy zawodowi oraz nauczyciele wyznaczeni do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego zatrudnieni w szkołach/placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Przewidywane efekty (łącznie od początku realizacji programu do końca 2023 r.):

- Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które zostaną doposażone w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego – 100
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy wezmą udział w stażach i praktykach u pracodawcy – 9111

Zadanie 2.2 Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

Cel: potwierdzenie posiadania umiejętności z zakresu danego zawodu lub wykonywania czynności w danym zawodzie oraz przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników.

Planowane działania:

- 1) Przeprowadzanie egzaminu na tytuł czeladnika i mistrza w zawodzie z zakresu danego zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy i klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Beneficjenci: osoby spełniające warunki określone w § 5 i § 6 rozporządzenia MEiN z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzonych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.

2) Przygotowanie, realizacja i nadzór nad przebiegiem procesu przygotowania zawodowego młodocianych zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych na umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Beneficjenci: młodociani pracownicy, którzy podpisali z pracodawcą umowę o pracę w celu nauki zawodu.

Przewidywane efekty:

- Liczba kandydatów do uzyskania tytułu czeladnika - 600
- Liczba kandydatów do uzyskania tytułu mistrza w zawodzie – 40
- Liczba kandydatów, którzy przystąpią do egzaminu zawodowego przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej na tytuł czeladnika w zawodzie (uzyskanie świadectwa kwalifikacji zawodowych) – 500

Zadanie 2.3. Realizacja projektu „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, inwestycja A.3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie

Celem głównym projektu jest budowa systemu koordynacji działań w województwie podlaskim zorientowanych na wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się dorosłych.

Projekt skierowany m. in. do: pracodawców; doradców zawodowych; dyrektorów i nauczycieli placówek oświatowych, w tym kształcenia zawodowego; mieszkańców województwa podlaskiego.

Przewidywany okres realizacja projektu: II kwartał 2023 r. – II kwartał 2026 r.

Planowane działania:

- badania i analizy m.in. dotyczące: jakości oferty edukacyjnej i kształcenia zawodowego w systemie oświaty (na poziomie branżowym, średnim i wyższym), rzemieśle oraz rozwiązań edukacyjnych dla osób dorosłych w odniesieniu do potrzeb regionalnego rynku pracy; możliwości wspierania kształcenia w tzw. ”zawodach przyszłości” i branżach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu; działań podejmowanych w obszarze polityki na rzecz rozwoju umiejętności w regionie oraz efektywności tych działań;
- powołanie i funkcjonowanie Podlaskiej Sieci Rozwoju Kształcenia, której celem będzie stworzenie sieci współpracy podmiotów z obszaru kształcenia w 3 subregionach;
- powołanie i funkcjonowanie Sieci Doradztwa Zawodowego służącej rozwojowi współpracy doradców zawodowych oraz rozwojowi doradztwa zawodowego w 3 subregionach;
- powołanie i funkcjonowanie Podlaskiej Komisji Akredytacyjnej, której zadaniem będzie przeprowadzenie akredytacji 82 kierunków kształcenia w szkołach branżowych w celu podniesienia jakości kształcenia w tych szkołach;
- funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji jako ciała opiniodawczego – doradczego Marszałka Województwa dla wdrażania ZSU 2030 w województwie

podlaskim, skupiającego podmioty z 5 filarów: Filar 1: Oświata, Filar 2: Gospodarka, Filar 3: Zarządzanie Strategiczne, Filar 4: Fundusze Europejskie, Filar 5: Dialog Społeczny.

Przewidywane efekty:

- liczba posiedzeń Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji – 15 posiedzeń w trakcie trwania projektu;
- liczba przeprowadzonych konferencji i seminariów – 4 wydarzenia w trakcie trwania projektu;
- liczba krajowych wizyt studyjnych członków Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji – 3 wyjazdy w trakcie trwania projektu;
- liczba zagranicznych wizyt studyjnych na terenie UE członków Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji - 3 wyjazdy w trakcie trwania projektu;
- liczba przeprowadzonych badań i analiz – łącznie 58 opracowań;
- liczba sporządzonych zoperacjonalizowanych programów wdrożeniowych – 1 program.

4.4. Cel szczegółowy 4. Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy

Działanie 1. Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców

Zadanie 1.1 Pomoc pracodawcom w trafnej rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy

Cel: Zwiększenie efektywności działań urzędów pracy w obszarze rekrutacji osób na wolne miejsca pracy zgłaszane przez pracodawców.

Planowane działania:

Realizacja przez powiatowe urzędy pracy zadania będzie polegała m.in. na:

- określaniu umiejętności, predyspozycji oraz wymagań co do poszukiwanej pracy przez osobę bezrobotną w trakcie spotkań z doradcą klienta,
- pomocy pracodawcom w trafnym określeniu opisu stanowiska pracy: potrzeb, wymagań, zakresu obowiązków w ofercie pracy aby dokładnie wiedzieć jakiego rodzaju określone zadania przypisane do stanowiska może wykonywać osoba bezrobotna,
- organizowaniu Giełd Pracy – uczestnictwo wspólnie z pracodawcą w rekrutacji,
- przeprowadzeniu kwestionariusza zainteresowań zawodowych,
- organizacji spotkań pracodawcy z kandydatami spełniającymi kryteria określne w ofercie pracy,
- udzielanie wsparcia pracodawcom i jego pracownikom w indywidualnym rozwoju zawodowym;

Beneficjenci: pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy.

Przewidywane efekty²⁹:

- Liczba przeprowadzonych rekrutacji na rzecz pracodawców, w tym zorganizowanych Giełd Pracy, spotkań rekrutacyjnych – 165
- Liczba pracodawców, którym udzielono wsparcia w rekrutacji pracowników - 304

²⁹ Dane szacunkowe na podstawie kart zadań z 9 PUP; zadania są realizowane zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawców;

Zadanie 1.2 Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, w tym wsparcie reemigrantów

Cel: wspieranie mobilności osób bezrobotnych i poszukujących pracy na rynku pracy za granicą i w Polsce (reemigranci).

Planowane działania:

- informowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy, sytuacji na polskim i europejskim rynku pracy oraz prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy dla pracodawców z kraju i z zagranicy;
- działania informacyjne i komunikacyjne oraz porady na rzecz klientów EURES, w tym reemigrantów mające na celu upowszechnienie mobilności na polskim i europejskim rynku pracy oraz wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy (poprzez np. spotkania, seminaria, warsztaty (w tym działania online), targi pracy, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, chaty online);
- prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy poprzez przyjmowanie, upowszechnianie i realizowanie ofert pracy;
- przeprowadzenie lokalnych szkoleń dla personelu EURES.

Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy za granicą i w Polsce (reemigranci), cudzoziemcy, pracodawcy lokalni i regionalni oraz zagraniczni, studenci, młodzież szkolna.

Przewidywane efekty:

- liczba podjętych działań informacyjnych na rzecz poszukujących pracy (np. warsztatów, spotkań, konferencji, wideo konferencji, seminariów) – 12
- liczba podjętych działań na rzecz reemigrantów – 1
- liczba uczestników ww. działań – 300
- liczba podjętych działań informacyjnych na rzecz polskich pracodawców (spotkania, seminaria, targi pracy) – 1
- liczba uczestników ww. działań – 15
- liczba targów pracy z udziałem kadry EURES – 5
- liczba pozyskanych ofert pracy – 500
- liczba pozyskanych wakatów – 2000
- liczba indywidualnych kontaktów z osobami poszukującymi pracy i bezrobotnymi z Polski – 2000

Zadanie 1.3 Wydawanie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom oraz zezwoleń na pracę sezonową

Cel: Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu cudzoziemców posiadających odpowiednie kwalifikacje do pracy.

Planowane działania:

Realizacja przez powiatowe urzędy pracy zadania będzie polegała m.in. na:

- rejestrowaniu oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, pochodzącym z następujących państw: Białorusi, Ukrainy, Gruzji, Mołdawii, Armenii;
- wydawaniu zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemcom z ww. państw;
- informowaniu pracodawców na temat zasad zatrudniania cudzoziemców do pracy sezonowej.

Beneficjanci: pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem cudzoziemca.

Przewidywane efekty³⁰:

- liczba wpisanych do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom – 27 230
- liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową – 181
- liczba wydanych informacji Starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych – 418

4.5. Cel szczegółowy 5. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy

Działanie 1. Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy

Zadanie 1.1 Badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Cel: wsparcie samorządów powiatowych w prowadzeniu polityki szkoleniowej oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Planowane działania:

1. **Barometr zawodów (BZ)** jest to krótkookresowa (jednoroczna) prognoza zapotrzebowania na zawody tworzona dla każdego powiatu w ramach paneli eksperckich przy udziale ekspertów rynku pracy z PUP oraz przedstawicieli pracodawców i ekspertów posiadających szeroką wiedzę o rynku pracy z woj. podlaskiego. Badanie realizowane jest na zlecenie MRiPS w ramach jednolitej metodologii od 2015 roku. Od 2020 roku do badania Barometr Zawodów włączono elementy Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, tj. dane dot. zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy, które są wykorzystywane podczas paneli eksperckich oraz w raporcie podsumowującym badanie.

W wyniku badania, na poziomie regionalnym opracowywany jest wojewódzki raport podsumowujący oraz zestawienia prognozowanych trzech grup zawodów: deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych dla każdego z powiatów i dla województwa w formie plakatu, a także infografika z komentarzem w j. polskim oraz w j. angielskim zamieszczona na stronie internetowej serwisu badania.

W ramach BZ realizowany jest monitoring ofert polegający na analizie internetowych ofert pracy publikowanych na portalu zielonalinia.gov.pl w poniedziałki i środy w środkowych miesiącach każdego kwartału, z wykorzystaniem SI WUP-Viator.

Badaniu dedykowany jest serwis internetowy www.barometrzawodow.pl, który umożliwia wizualizację wyników badania w układzie przestrzennym w postaci map, plakatów i tabel. Wyniki Barometru zawodów wykorzystywane są przy tworzeniu planów szkoleniowych dla osób bezrobotnych, wydatkowaniu środków z KFS oraz w codziennej pracy doradców zawodowych i pośredników pracy w procesie doradztwa i w kontaktach z pracodawcami.

Przewidywane efekty:

- Liczba moderowanych paneli eksperckich w PUP/paneli online - 14
- Liczba raportów wojewódzkich - 1

³⁰ Dane szacunkowe na podstawie kart zadań z 14 PUP, trzeci wskaźnik – 13 PUP

- Liczba plakatów z wynikami badań – 16 (w tym 1 plakat w języku angielskim)
- Liczba infografik z komentarzem w jęz. polskim i angielskim - 15
- Liczba stron internetowych z wynikami badania w układzie krajowym, wojewódzkim i powiatowym – 1
- Liczba badań ofert pracy z portalu www.zielonalinia.gov.pl – 4
- Liczba baz danych z ofertami z portalu www.zielonalinia.gov.pl - 4

Zadanie 1.2 Ocena efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy

Cel: ocena efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020.

Planowane działania:

Przeprowadzenie 2 ewaluacji w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy, tj.:

- 1) Ocena wpływu wsparcia EFS i EFRR na trwałość i wysokiej jakości zatrudnienie.

Celem badania będzie ocena wpływu wsparcia RPOWP 2014-2020 na trwałość miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości. Ewaluacja oceni efekty w zakresie:

- bezzwrotnego i zwrotnego wsparcia dla osób zmierzających rozpocząć działalność gospodarczą, obejmującego oprócz środków finansowych, doradztwo, szkolenia w zakresie związanym z prowadzeniem działalności, wsparcie pomostowe, w tym towarzyszące obejmujące indywidualne/grupowe doradztwo w zakresie zasad przedsiębiorczości;
- wzrostu przedsiębiorczości i zatrudnienia w gminach, których rozwój jest uwarunkowany siecią Natura 2000;

Badanie zostanie przeprowadzone w II kwartale 2023 r.

- 2) Ocena efektów wsparcia Regionalnych Programów Polityki Zdrowotnej wdrażanych w województwie podlaskim.

W badaniu ocenione zostaną efekty wsparcia zrealizowanego ze środków EFS w ramach RPOWP 2014-2020, w ramach poddziałań 2.5 i 7.2. Celem badania będzie ocena rezultatów i produktów wdrażania Regionalnych Programów Polityki Zdrowotnej w województwie podlaskim.

Ewaluacja oceni skuteczność i konkretne efekty wszystkich podejmowanych działań w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i pod postacią somatyczną, poprawy stanu zdrowia osób pracujących oraz pacjentów leczonych radykalnie z powodu chorób nowotworowych, profilaktyki nabytych wad postawy u dzieci w wieku 5-14 lat.

Badanie zostanie przeprowadzone w I-II kwartale 2023 roku.

Planowane efekty:

- Liczba przeprowadzonych badań ewaluacyjnych – 2

Zadanie 1.3 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.

Cel: Aktualizowanie informacji o instytucjach szkoleniowych i ich ofercie.

Planowane działania:

Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych w tym wprowadzanie do rejestru informacji o instytucjach szkoleniowych na wniosek instytucji, aktualizowanie danych na temat instytucji szkoleniowych, wystawianie instytucjom zawiadomień o dokonanych wpisach, wykreślanie instytucji szkoleniowych, prowadzenie analizy oferty szkoleniowej instytucji szkoleniowych wpisanych do rejestru;

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat instytucji szkoleniowych działających w regionie

Zadanie 1.4. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.

Cel: upowszechnienie i przekazywanie informacji o usługach świadczonych przez agencje zatrudnienia dla osób poszukujących pracy na terenie RP oraz u pracodawców zagranicznych w ramach pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej, monitorowanie agencji zatrudnienia.

Planowane działania:

Przyjmowanie wniosków o wpis do rejestru agencji zatrudnienia; wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej; sprawdzanie aktywności agencji na podstawie przyjmowanych rocznych sprawozdań z działalności; wydawanie decyzji o wykreśleniu z krajowego rejestru agencji zatrudnienia, monitorowanie działalności agencji poprzez wizyty monitoringowe.

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat agencji zatrudnienia w regionie.

Zadanie 1.5 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego.

Cel: podniesienie kompetencji doradców zawodowych i jakości usług poradnictwa zawodowego

Planowane działania:

- doskonalenie warsztatu metodycznego doradców zawodowych poprzez udział w szkoleniach oraz wykorzystanie nowych metod i narzędzi;
- wsparcie metodyczne powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy (w szczególności poradnictwa zawodowego na odległość);
- organizowanie i prowadzenie szkoleń metodycznych dla pracowników powiatowych urzędów pracy i WUP (w szczególności doradców zawodowych i doradców klienta).

Beneficjenci: pracownicy powiatowych urzędów pracy.

Przewidywane efekty:

- liczba zorganizowanych szkoleń, spotkań metodycznych i seminariów dla pracowników powiatowych urzędów pracy i pracowników WUP (w szczególności doradców zawodowych i doradców klienta) oraz innych osób – 4
- liczba uczestników tych szkoleń – 60

Zadanie 1.7 Działania informacyjno - promocyjne w ramach PO WER i RPOWP.

Cel: upowszechnianie informacji dotyczących działań na rzecz rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich oraz informacji o Europejskim Funduszu Społecznym.

Planowane działania:

- Przekazywanie beneficjentom, potencjalnym beneficjentom przyszłych naborów w ramach perspektywy 2021-2027, a także w mniejszym zakresie uczestnikom projektów, informacji dotyczących EFS oraz działań WUP realizowanych w ramach PO WER 2014-2020 oraz RPOWP na lata 2014 - 2020. Przekazywanie informacji osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Informacje przekazywane będą osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.
- Organizacja spotkań informacyjnych dla beneficjentów dot. nieprawidłowości i najczęściej popełnianych błędów podczas realizacji projektów, obowiązków związanych z informowaniem i promocją projektów; organizowanie spotkań w formie stacjonarnej lub online.
- Udział w targach, imprezach plenerowych oraz imprezach online celem informowania społeczeństwa nt. działalności WUP w zakresie wdrażania programów operacyjnych.
- Bieżące aktualizowanie serwisu internetowego WUP dot. PO WER i RPOWP.
- Wysyłanie za pomocą Newslettera treści przydatnych beneficjentom i potencjalnym beneficjentom, aktualizowanie treści zamieszczonych na portalu FE oraz Wyszukiwarce Dotacji.
- Koordynacja zgłoszeń projektów do Dni Otwartych Funduszy Europejskich 2023 – promocja wydarzenia, aktywizacji i zachęcania beneficjentów do udziału w akcji, weryfikacji zgłoszeń, opiniowania atrakcji oraz ich opisów oraz weryfikowanie atrakcji na stronie internetowej DOFE.
- Emisja krótkich filmów w Internecie wyprodukowanych w 2021 roku.
- Organizacja konferencji prezentującej efekty i korzyści płynące z Funduszy Europejskich dla mieszkańców województwa podlaskiego przy współpracy z lokalnymi mediami.
- Zakup stojaków i rozpór oraz flag (2 zestawy).

Przewidziane efekty:

W zakresie RPOWP

- Liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów – 30
- Liczba odwiedzin serwisu internetowego dot. RPOWP – 3 500
- Liczba konsultacji w ramach różnych form wsparcia w ramach RPOWP - 300

W zakresie POWER

- Liczba konsultacji w ramach różnych form wsparcia w ramach PO WER – 200
- Liczba odwiedzin serwisu internetowego dotyczącego PO WER – 4 000
- Liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów – 30

Zadanie 1.8 Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Cel: wypłata świadczeń pracownikom w razie niewypłacalności pracodawcy oraz dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń ze środków FGŚP.

Planowane działania:

- 1) Prowadzenie postępowań w sprawach o wypłatę świadczeń pracowniczych na podstawie składanych wniosków i wykazów lub odmowa wypłaty świadczeń w związku z brakiem podstaw prawnych do zaspokojenia roszczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
- 2) Prowadzenie postępowań windykacyjnych, w tym sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych w celu zwrotu należności FGŚP. Określanie dłużnikom warunków zwrotu zadłużenia poprzez odstąpienie od dochodzenia należności, rozłożenie spłaty na raty lub umorzenie w całości wierzytelności FGŚP.

Przewidywane efekty:

Ad. 1)

- Liczba pracowników, którym wypłacono świadczenia – 310
- Kwota wypłaconych świadczeń – 1 400,0 tys. zł

Ad. 2)

- Liczba wniosków skierowanych do dysponenta FGŚP, w zakresie odstąpienia od dochodzenia zwrotu lub umorzenie w całości lub w części należności FGŚP – 5
- Liczba wniosków skierowanych do dysponenta FGŚP, w zakresie określenia warunku zwrotu należności FGŚP – 5
- Kwota świadczeń wypłaconych ze środków FGŚP- 20,0 tys. zł

5. Koordynowanie i monitorowanie realizacji działań w RPD/2023.

Proces koordynowania i monitorowania realizacji RPD/2023 odbywa się w oparciu o następujące zasady:

1. Za koordynowanie realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 r. odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (Wydział Rynku Pracy).
2. Za realizację zgłoszonych do RPD/2023 zadań odpowiedzialni są Realizatorzy zgłaszający zadanie do realizacji w ramach Planu. Realizatorzy poszczególnych zadań, monitorują efekty ich wdrażania i przedkładają informacje roczne z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, do dnia 31.01.2024 r. Informacja roczna w postaci karty sprawozdania zawiera co najmniej: opis zrealizowanego zadania (w tym cel, podjęte działania), wydatkowaną kwotę z podaniem źródła finansowania, uzyskane efekty/rezultaty w ujęciu ilościowym i/lub jakościowym, ocenę zgodności realizacji działań z RPD. Wykaz zgłoszonych zadań do realizacji w 2023 r. zawiera Załącznik nr 2 do RPD/2023.
3. Sprawozdanie roczne z realizacji RPD/2023 opracuje Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku do dnia 11.03.2024 r. Sprawozdanie zostanie przedłożone do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy i do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Podlaskiego.
4. Stopień realizacji założonych celów i efekty działań prowadzonych w obszarach priorytetowych będą monitorowane w oparciu o:
 - analizę sprawozdań Realizatorów poszczególnych zadań w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do RPD,
 - analizę wskaźników ogólnych stanowiących załącznik nr 3.

6. Finansowanie realizacji działań/zadań w RPD/2023.

Główne źródła finansowania zadań w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 r. to: Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Pracy, Budżet Państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, PFRON.

Wysokość środków Funduszu Pracy na finansowanie w samorządach powiatowych realizacji w roku 2023 programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, ustalona decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 14.03.2023 r. wynosi 116 281 332,99 zł z czego:

- w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 – kwota w wysokości 50 423 251,00 zł zostanie przeznaczona na realizację w powiatach województwa podlaskiego projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) w ramach celu szczegółowego a) *poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej, ukierunkowanych na kompleksową aktywizację zawodową osób bezrobotnych.*

Plan szacunkowy nie obejmuje wszystkich środków własnych realizatorów przeznaczonych na działalność statutową, w ramach których finansowane są działania zgłoszone do realizacji w ramach RPD/2023.

Szacunkowy plan finansowy realizacji działań RPD/2023 przedstawia tabela w Załączniku nr 1.

Załącznik nr 1

Tabela. Szacunkowy plan finansowy realizacji działań w ramach RPD/2023 (w tys. zł).

Cel szczegółowy	Fundusz Pracy	PFRON	Budżet Państwa	JST	Inne publiczne	Środki prywatne	EFS	Ogółem
Cel 1	8002,00	0	0	0	0	0	0	8002,00
Cel 2	73421,49	9114,00	2036,90	2506,80	242,30	479,15	46020,61	133821,25
Cel 3	8522,57	0	682,94	68,30	21523,90	2807,45	16722,02	28827,18
Cel 4 ³¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Cel 5	95,70	0	0	39,50	1427,91	0	266,59	1829,70
Razem:	90041,76	9114,00	2719,84	2614,60	23193,21	3286,60	63009,22	193980,13

³¹ Realizacja działań własnych podmiotów w ramach środków przeznaczonych na działalność statutową.

Załącznik nr 2

Zadania zgłoszone do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r.

Cel szczegółowy 1: Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości

Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP)	Wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy

Działanie 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (WUP)	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w działaniach realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1	WUP Białystok	Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracujących
Z. 1.2.	PUP	Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy.
Z. 1.3.	WUP Białystok	Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 7.1 FEoP na lata 2021-2027

Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym z grupy NEET.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	Podlaska Komenda Wojewódzka OHP (PKW OHP)	Aktywizacja młodzieży w wieku 15-25 lat w ramach działań OHP
Z. 2.2	PKW OHP	Realizacja projektów ze środków europejskich służących poprawie sytuacji osób młodych w wieku 15-20 lat w tym z grupy NEET przez PWK OHP.

Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 3.1.	WUP Białystok	Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ)
Z. 3.2.	UMWP	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób znajdujących się w niekorzystanej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia w ramach Poddziałania 7.1.RPOWP.
Z. 3.3.	UMWP	Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPOWP
Z.3.4	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS)	Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

Działanie 4. Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 4.1.	WUP Białystok	Monitorowanie sytuacji osób starszych na rynku pracy i ich aktywności zawodowej.

Cel szczegółowy 3: Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości.

Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	WUP Białystok	Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPOWP 2014-2020
Z. 1.2.	WUP Białystok	Wdrażanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego w woj. podlaskim
Z. 1.3.	Instytut Badań Edukacyjnych	Jak wyróżnić się na rynku pracy? Cykl spotkań na temat rozwiązań Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) i promocji idei Lifelong Learning (LLL)

Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	UMWP Departament EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3 (Poddziałanie 3.3.1) RPOWP 2014-2020
Z. 2.2.	Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego
Z.2.3.	WUP Białystok	Realizacja projektu „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, inwestycja A.3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie

Cel szczegółowy 4: Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy.

Działanie 1. Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1	PUP	Pomoc pracodawcom w trafnej rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy.
Z. 1.2	WUP Białystok	Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, w tym wsparcie reemigrantów
Z.1.3	PUP	Wydawanie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom oraz zezwoleń na pracę sezonową.

Cel szczegółowy 5: Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Działanie 1. Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	WUP Białystok	Badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.
Z. 1.2.	UMWP DRR	Ocena efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy.
Z. 1.3.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych
Z. 1.4.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji

Z. 1.5.	WUP Białystok	Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego
Z. 1.6.	WUP Białystok	Działania informacyjno-promocyjne w ramach PO WER i RPOW
Z. 1.7.	WUP Białystok	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Załącznik nr 3

Wskaźniki monitorowania

Tabela. Ogólne wskaźniki monitorowania.

Wskaźnik	Źródło i częstotliwość informacji
Wskaźniki główne	
Wskaźnik zatrudnienia wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15-89 lat*)	kwartał
- osób w wieku 20-64 lata	kwartał
- osób w wieku 15-64 lata	dane średnioroczne
- osób młodych w wieku 15-24 lata	kwartał
- osób starszych w wieku 55-64 lata	kwartał
- kobiet w wieku 20-64 lata	kwartał
- kobiet w wieku 15-64 lata	dane średnioroczne
- osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata	kwartał
Stopa bezrobocia wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15-89 lat	kwartał
- ogółem w wieku produkcyjnym 18-64 lata	dane średnioroczne
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	GUS/WUP k. grudnia
Udział w populacji bezrobotnych ogółem w %:	PUP/WUP miesiąc
- osób długotrwale bezrobotnych (pow. 12 mies.)	PUP/WUP miesiąc
- osób do 25 roku życia	PUP/WUP miesiąc
- osób powyżej 50 roku życia	PUP/WUP miesiąc
- kobiet	PUP/WUP miesiąc
Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (w %)	GUS (dane średnioroczne)
Wskaźniki pomocnicze przy monitorowaniu i ocenie realizacji kierunków działań	
Współczynnik aktywności zawodowej wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15 lat i więcej/15-89 lat*)	kwartał
- osób młodych w wieku 15-24 lata	kwartał
- osób w wieku 45-54 lata	kwartał
- osób starszych w wieku 55-64 lata	kwartał
- kobiet w wieku produkcyjnym 18-59 lat	dane średnioroczne
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	GUS miesiąc/rok
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych do 30 roku życia, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/rok
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/rok

Wskaźnik	Źródło i częstotliwość informacji
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/rok
Wskaźnik NEET młodzieży w wieku 18-24 lata (w %)	EUROSTAT
Wskaźnik zasięgu ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych	GUS/rok
Liczba jednostek reintegracji społeczno-zawodowej (CIS, KIS, ZAZ, WTZ)	GUS/rok
Zatrudnienie cudzoziemców: - liczba zezwoleń na pracę wydanych przez wojewodę, - liczba oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi zarejestrowanych w PUP - liczba zezwoleń na pracę sezonową wydanych przez PUP	PUP/WUP/MRiPS miesiąc/rok
Liczba agencji zatrudnienia w województwie	WUP/rok
Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia (w osobach)	WUP/rok
Odsetek bezrobotnych ogółem objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy	PUP/WUP rok
Odsetek bezrobotnych do 30 roku życia objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy	PUP/WUP rok
Odsetek bezrobotnych do 50 roku życia objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy	PUP/WUP rok
Odsetek bezrobotnych z niepełnosprawnościami objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy	PUP/WUP rok
Efektywność zatrudnieniowa ogółem - stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy	PUP/WUP/MRiPS /rok
Efektywność zatrudnieniowa osób do 30 roku życia - stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy	PUP/WUP/MRiPS /rok
Efektywność zatrudnieniowa osób powyżej 50 roku życia - stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy	PUP/WUP/MRiPS /rok
Efektywność zatrudnieniowa osób z niepełnosprawnościami - stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy	PUP/WUP/MRiPS /rok
Liczba bezrobotnych przypadająca na: - jednego zatrudnionego w urzędzie pracy na stanowisku doradcy klienta, - jednego pośrednika pracy zatrudnionego w urzędzie pracy pełniącego funkcję doradcy klienta, - jednego doradcę zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy pełniącego funkcję doradcy klienta, - jednego specjalistę ds. rozwoju zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy pełniącego funkcję doradcy klienta.	PUP/WUP rok